

Adószám: 19006705-2-41
Nyilvántartó szerv: Fővárosi Törvényszék
Nyilvántartási szám: 01-02-000001

Magyar Cserkészszövetség

1025 Budapest, Tömörkény utca 3/A.

SZÁMLAREND

Magyar Cserkészszövetség

(a továbbiakban: Szövetség)

melyet a Magyar Cserkészszövetség Országos Tanácsa fogadott el

Hatályos: 2022. május 25.

Kelt: Budapest, 2022. május 23.

Bevezető

A számviteli törvény értelmében a szervezet számlarendjének tartalmaznia kell minden alkalmazásra kijelölt számla számjelét és megnevezését, a számla tartalmát, - ha az a számla megnevezéséből egyértelműen nem következik -, továbbá a számla értéke növekedésének, csökkenésének jogcímeit, a számlát érintő gazdasági eseményeket, azok más számlákkal való kapcsolatát, a főkönyvi számla és az analitikus nyilvántartás kapcsolatát, a számlarendben foglaltakat alátámasztó bizonylati rendet.

A számlarendnek tartalmaznia kell a könyvvezetéssel kapcsolatos előírásokat, sajátosságokat, amely biztosítja, hogy a naptári év könyveinek lezárását követően a szervezet működéséről, vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről készített beszámoló a törvény alapelveinek betartásával készült.

1. Számlaosztály

Befektetett eszközök

A számlaosztályban kell kimutatni azokat az eszközöket, amelyek a szervezeti és vállalkozási (termelési, értékesítési) tevékenységet tartósan - egy évnél hosszabb ideig - szolgálják. A befektetett eszközöknek a nyilvántartásba vételét a könyvekbe és az analitikus nyilvántartásokba beszerzési, illetve előállítási költségen kell végrehajtani.

A befektetett eszközök főbb csoportjai:

- az immateriális javak,
- a tárgyi eszközök és
- a befektetett pénzügyi eszközök.

A befektetett eszközök vásárlással, esetenként saját előállítással kerülhetnek be a nyilvántartásba.

A tárgyi eszközökre és az immateriális javakra jellemző, hogy értéküket fokozatosan - a fizikai elhasználódás és elavulás miatt - elvesztik, ami értékcsökkenési leírásként jelenik meg a könyvekben.

A mérlegben a tárgyi eszközök és az immateriális javak a terv szerinti és a terven felüli értékcsökkenéssel csökkentett, a terven felüli értékcsökkenés visszairásával növelt könyv szerinti értéken kerülnek kimutatásra.

A befektetett pénzügyi eszközök tartós pénzügyi lekötést jelentenek. Mérlegértékük meghatározásakor értékvesztés elszámolására, illetve a már elszámolt értékvesztés visszairására kerülhet sor.

A befektetett eszközök aktiválása bekerülési értéken, illetve saját előállítás esetében az előállítás közvetlen önköltség alapján meghatározott bruttó érték alapján történik.

A beszerzési ár az a ráfordítás, amely az eszköz megszerzése, létesítése, üzembe helyezése során (üzembe helyezésig, raktárba történő beszállításig) felmerült és az eszközhöz közvetlenül hozzárendelhető.

A bruttó érték tartalmazza mindazt a beszerzési költséget (beszerzési ár), amely az eszköz megszerzése, létesítése, üzembe helyezése érdekében az aktiválásig felmerült és ahhoz egyedileg hozzákapcsolható.

I. Immateriális javak

Az immateriális javak közé azok a nem anyagi eszközök tartoznak, amelyek közvetlenül és tartósan szolgálják a szervezeti és vállalkozási tevékenységet. Az immateriális javak forgalomképességgel bírnak, ami annak átruházhatóságát (vásárolhatóságát és értékesíthetőségét) jelenti.

Ez azért fontos jellemző, mert az üzleti partnerek számára biztosítékul szolgálhat befektetésük vagy követelésük fedezetére is. Az itt található eszközök másik jellemzője, hogy nem tárgyasultak, nem foghatók meg, legfeljebb dokumentációból (szerződés, számla, önköltség számítás) határozhatók meg az aktiválандó érték, a beszerzési vagy előállítási költség.

Az immateriális javak csoportosítása:

11. IMMATERIÁLIS JAVAK

- 111. Alapítás-átszervezés aktivált értéke
- 112. Kísérleti fejlesztés aktivált értéke

- 113. Vagyoni értékű jogok
- 114. Szellemi termékek
- 115. Üzleti vagy cégérték
- 117. Immateriális javak érték helyesbítése
- 118. Immateriális javak terven felüli értékcsökkenése és annak visszairása
- 1193. Vagyoni értékű jogok terv szerinti értékcsökkenése
- 1194. Szellemi termékek terv szerinti értékcsökkenése

113. Vagyoni értékű jogok

A vagyoni értékű jogok olyan megszerzett tartós jogok, amelyek nem kapcsolódnak ingatlanhoz, és nem tartoznak a szellemi termékek közé.

Tételei:

- a bérleti jog (ha nem ingatlanhoz kapcsolódik),
- a koncessziós jog (ha nem ingatlanhoz kapcsolódik),
- a használati jog (ha nem ingatlanhoz kapcsolódik),
- egyéb vagyoni jogok (pl.: márkanév, licencek, játékjog, ingatlanhoz nem kapcsolódó egyéb jogok).

A vagyoni értékű jogok beszerzési költsége (beszerzési ára) a megszerzésükért fizetett összeg.

Saját előállítású vagyoni értékű jog nem lehet.

114. Szellemi termékek

A szellemi termékek olyan tartós nem anyagi javak, amelyek felhasználásával (alkalmazásával) hasznosítható anyagi és/vagy nem anyagi javak állíthatók elő.

Tételei

- a találmányok,
- az iparjogvédelemben részesülő jogok közül a szabadalom és az ipari minta,
- a szerzői jogvédelemben részesülő szoftver termékek, és egyéb szellemi alkotások (újítás, műszaki-gazdasági szellemi szolgáltatás),
- a védjegy (márka, árujel, gyárjel, áruvédjegy),
- jogvédelemben nem részesülő, de titkosság révén monopolizált javak közül a know-how és a gyártási eljárás.

A szellemi termék közül a vásároltakat beszerzési áron (vételőn) a saját előállításúakat tényleges közvetlen önköltségen kell állományba venni.

Szoftver terméknek minősül a gépi adatfeldolgozási dokumentáció. A számítógépbe be nem épített, külön beszerzett szoftvertermék önálló szellemi termék, az eszközök között ennek megfelelően kell kimutatni.

Értékesítési célra beszerzett, illetve előállított szoftver termék nem minősül szellemi terméknek, azt a készletek között kell nyilvántartani és kimutatni.

115. Üzleti vagy cégérték

Egy vállalat vagy egy szervezet (esetenként a szervezet viszonylag elkülönült egységének) megvásárlása esetén akkor lehet a mérlegbe pozitív üzleti vagy cégértéket beállítani, (good willt) ha a fizetett ellenérték (forgalmi adó nélkül) meghaladja az eszközöknek az átvállalt kötelezettségekkel csökkentett értékét.

Immateriális javak értékcsökkenése

Az immateriális javak aktivált értéke után értékcsökkenést és egyben értékcsökkenési leírást kell elszámolni.

A mérlegben kimutatott érték, a nyilvántartási érték, amely a beszerzési és előállítási költség (bruttó érték) és a számviteli politikában meghatározottak szerint elszámolt értékcsökkenés (értékcsökkenési leírás) valamint a terven felüli értékcsökkenéssel csökkentett, a terven felüli értékcsökkenés visszairásával növelt különbözete.

A terv szerinti értékcsökkenési leírásnál az alábbi időkorlátokat kell figyelembe venni:

- az üzleti vagy cégértéket 5 év vagy ennél hosszabb idő,

- a többi immateriális jószág bekerülési értékét az előre megállapítható használati évek alatt.

Az értékcsökkenési leírás elszámolása havonta történik, számítógépes program segítségével.

Az előírások szerint az értékcsökkenési leírást az üzembe helyezés napjától illetve az értékesítés napjáig lehet elszámolni.

Az értékcsökkenési leírás elszámolásának módját az analitikus nyilvántartásban egyedileg rögzíteni szükséges.

Ha az immateriális javak értékében tartós változás következik be, a valódiság elve alapján szükséges terven felüli értékcsökkenést elszámolni. Terven felüli értékcsökkenést kell elszámolni az immateriális javaknál, akkor, ha

- az immateriális javak könyvszerinti értéke tartósan és jelentősen magasabb, mint az eszköz piaci értéke,
- a szellemi termék, eszköz értéke tartósan lecsökken, mert feleslegessé vált vagy megrongálódott, megsemmisült, illetve használhatatlan,
- a vagyoni értékű jog szerződés módosulás miatt korlátozottan vagy egyáltalán nem érvényesíthető.

A hiányzó immateriális jószágot, a terven felüli értékcsökkenés elszámolása után ki kell vezetni a könyvekből.

Az elszámolt terven felüli értékcsökkenést vissza kell írni, ha annak okai már nem állnak fenn, és az eszköz piaci értéke jelentősen meghaladja a könyvszerinti értéket, akkor az elszámolt terven felüli leírást visszairással csökkenteni kell. A visszairással legfeljebb a terv szerinti értékcsökkenés figyelembe vételével meghatározott nettó értékig növelhető az eszköz értéke. A visszairások összege egyedi eszközönként nem haladhatja meg a terven felüli értékcsökkenések egyedi eszközökre számított halmozott összegét.

Jelentősnek kell tekinteni a terven felüli értékcsökkenésnél azt az összeget, amely magasabb, mint az 1 évi terv szerinti értékcsökkenés összege. Tartósnak kell tekinteni minden olyan változást, ami egy éven túl mutatkozik.

Az immateriális javak leltározása

Az immateriális javakról - természetüknél fogva - csak értékbeni nyilvántartást kell vezetni. A leltározásukra évente kerül sor az analitikus nyilvántartással történő egyeztetés szerint, egyidejűleg szükséges a dokumentációkkal való alátámasztást is ellenőrizni.

Az immateriális javak analitikus nyilvántartása

Az immateriális javak analitikus nyilvántartását paraméterezett számítógépes programmal vezetik. A nyilvántartásokban vezetni kell a nyitó értéket, a bekövetkezett növekedéseket és csökkenéseket - beszerzés, előállítás, értékcsökkenés, selejtezés, értékesítés, gazdasági szervezetbe adás, egyéb növekedés, ill. csökkenés tételeit.

II. Tárgyi eszközök

Tárgyi eszközök azok a közhasznú vagy vállalkozási tevékenységet közvetlenül vagy közvetetten szolgáló, rendeltetésszerűen használatba vett (aktivált), tárgyasult (dologi) eszközök, amelyek a tevékenységet rendszeres használat mellett, legalább egy éven túl szolgálják és ez idő alatt általában fokozatosan veszítik el értéküket.

A tárgyi eszközök használati idejét, és tulajdonságait figyelembe véve ide kell sorolni a szervezet tulajdonát képező ingatlanokat, és az ingatlanokhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogokat, műszaki gépeket, berendezéseket, felszereléseket és járműveket valamint az egyéb berendezéseket, gépeket, járműveket. A szerszámok, kisgépek, műszerek, gyártóeszközök, munkaruhák közül pedig csak azokat kell a tárgyi eszközök között figyelembe venni, amelyeknek használati ideje több mint egy év.

A kis értékű, 200 000 Ft egyedi érték alatti, de egy éven túl elhasználódó tárgyi eszközöket használatba vételkor azonnal költségként (értékcsökkenési leírásként) kell elszámolni.

Térítés nélküli átvételkor a bekerülési értéket az átadó könyvszerinti adata alapján, vagy ha a piaci érték kisebb, akkor a piaci értéken kell meghatározni.

Többletként fellelt tárgyi eszköz bekerülési értékét a piaci érték alapján kell meghatározni.

A tárgyi eszköz beszerzési árában érvényesített, az eszköz zavartalan működéséhez, rendeltetésszerű használatához szükséges tartozékok értéke az adott eszköz beszerzési árának része és így az értékcsökkenési leírás alapja.

A tárgyi eszközök használatuk során, kopásuk és állagukban bekövetkezett változások miatt felújítást is igényelnek. A felújítási munkák költségei növelik a bruttó értéket. Ez azt jelenti, hogy a felújítás költségei nem a felmerülés éve eredményét csökkentik egy összegben, hanem az elhasználódás ideje alatt fokozatosan kerülnek elszámolásra.

A tárgyi eszköz folyamatos, zavartalan és biztonságos üzemeltetését szolgáló javítási és karbantartási munkák a tevékenység költségei között kerülnek elszámolásra.

Mind a felújítási munkák, mind a meglévő tárgyi eszközök megváltoztatásához kapcsolódó költségek, akár saját, akár idegen vállalkozásban történt a kivitelezése, a bruttó értéket növelik.

A tárgyi eszközök csoportjai:

- 12 Ingatlanok
- 13 Műszaki gépek berendezések, járművek
- 14 Egyéb berendezések, gépek, járművek
- 15 Tenyészállatok
- 16 Beruházások, felújítások

12 Ingatlanok

Ebben a számlacsoportban kell nyilvántartani a szervezet összes ingatlanának (és az ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jognak) bruttó értékét és értékcsökkenését.

Az ingatlan a föld és minden anyagi eszköz, amelyet a földdel tartós kapcsolatban létesítettek. Főbb csoportjai: telkek, épületek, építmények, ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogok.

Építési telek és rajta lévő épület, építmény egyidejű beszerzése esetén, ha az épületet, építményt nem veszi a szervezet használatba, akkor az épület, építmény beszerzési, bontási költségeit, továbbá a vásárolt teleknek építkezésre alkalmassá tétele érdekében végzett munkák költségeit, a telek értékét növelő beszerzési költségként kell elszámolni. A telek bontás utáni piaci értékét meghaladó költségeket, ráfordításokat a megvalósuló beruházás bekerülési értékeként kell figyelembe venni. Egy adott beruházás miatt lebontott és újjáépített épület, építmény bontásának költségeit az adott beruházás bekerülési értékébe kell számítani.

Értékcsökkenési leírás nem számolható el a telkek után. A telken helyet foglaló épületek, építmények külön számlacsoportban kerülnek nyilvántartásra.

Épület minden olyan szerkezetileg önálló építmény, amely a környező külső tértől épületszerkezetekkel részben vagy egészben elválasztott teret alkot és ezzel

- az állandó, időszakos vagy idényjellegű tartózkodás,
- az üzemi termelés,
- az anyag- és terméktárolás feltételeit biztosítja.

Üzemkörön kívüli ingatlanok minősülnek

- az üzemi lakóépületek,
- a polgári védelem épületei
- egyéb üzemkörön kívüli tárgyi eszközök.

Építmény fogalmába tartoznak az utak, vasutak, hidak, darupályák, valamint azok a víz-, villany-, gáz és csatornázási vezetékek, központi fűtési, szellőzési, légűdítő berendezések és felvonók, amelyek az építmény szerkezetébe beépítve, annak használhatóságát és ellátását biztosítják. Ezek a szerkezetek akkor is az építmény fogalmába tartoznak, ha azok mindemellett technológiai célokat is szolgálnak.

Az ingatlanok értékcsökkenése

Az értékcsökkenés elszámolása valamennyi tárgyi eszközknél a bruttó érték alapján lineáris vagy degresszív kulcsok alkalmazásával történik.

A 2001.01.01-től beszerzett tárgyi eszközök maradványértékkel csökkentett bekerülési értékét azokra az évekre kell felosztani, amelyekben ezeket az eszközöket előreláthatóan használni fogják. Az értékcsökkenés elszámolására tervet kell készíteni, az elszámolásra az aktiválás, az üzembe helyezés napjától kezdődően a megsemmisülés, a hiány feltárás, a selejtezés, illetve értékesítés, apportálás napjáig van mód. Az értékcsökkenési leírás összege nem lehet nagyobb a bruttó értéknél.

13 Műszaki gépek, berendezések, járművek

A tevékenységet közvetlenül szolgáló termelő berendezések, gépek, járművek bruttó értékét és értékcsökkenési leírását ebben a számlacsoportban kell nyilvántartani.

A számlacsoportban megnyitott számlák a termelési feladatokat közvetlenül ellátó tárgyi eszközöket teljes részletességgel taglalják.

A műszaki berendezések, gépek, járművek értékcsökkenési leírására az ingatlanoknál leírtak vonatkoznak.

14 Egyéb berendezések, gépek, járművek

A tevékenységet tartósan, de közvetett módon szolgáló berendezések, felszerelések, járművek bruttó értékét és értékcsökkenési leírását ebben a számlacsoportban kell nyilvántartani. Itt szerepelnek az üzemi gépek, berendezések, az irodai, igazgatási berendezések és felszerelések, egyéb járművek, személygépkocsik, autóbuszok, a polgári védelem eszközei, az üzemkörön kívüli berendezések, a jóléti gépek, berendezések, felszerelések, a bérbe adott gépek, berendezések.

Az egyéb berendezések, felszerelések, járművek értékcsökkenési leírása hasonlóan a többi tárgyi eszközhöz történik.

A képzőművészeti alkotások, az olyan kép- és hangarchívumnál és egyéb gyűjteményeknél, amely értékéből az idő elteltével nem veszít, egyedi mivoltából adódóan évről-évre nő, valamint a már teljesen (nullára) leírt eszközöknél nem szabad értékcsökkenési leírást elszámolni.

16 Beruházások, felújítások

Beruházások között kell kimutatni azt a beszerzett, előállított, az előállítás folyamatában lévő tárgyi eszközt, amelyet még nem aktiváltak, illetve üzembe helyezésére még nem került sor. Tárgyi eszköz értékét növelő beruházás a meglévő tárgyi eszköz bővítése, rendeltetésének megváltoztatása, átalakítása, az élettartam növelésével összefüggő munka is.

A beruházásokat mindig a tárgyi eszközt kezelőnek, üzemeltetőnek kell a rendszeres használatbavétel napjával aktiválnia. Az üzembe helyezés bizonylata az üzembe helyezési okmány. A tárgyi eszközt az okmányban feltüntetett értékben kell aktiválni. Az üzembe helyezési okmányt a rendszeres használatbavétel napjával kell kiállítani és még abban a hónapban könyvelni. A rendszeres használatba vétel napja az az időpont, amikor az üzemszerű termelés, a rendeltetészerű működés megkezdődik. A járműveket a forgalmi engedély megadásának napjával kell aktiválni.

A beruházások után értékcsökkenést nem szabad elszámolni. Előfordulhat, hogy ennek ellenére terven felüli értékcsökkenést kell elszámolni. Ilyen esetben megfelelő indokkal, jegyzőkönyvvel kell igazolni, hogy a beruházással mi történt (feleslegessé vált, megrongálódott, értéke tartósan lecsökkent).

A tárgyi eszközök leltározása

A leltározásra, a tárgyi eszközök mennyiségi felvételére és a nyilvántartással történő utólagos egyeztetésére eszköz fajtánként eltérően kerül sor. Ezt a külön kiadott leltározási szabályzat részletesen tartalmazza.

A befejezetlen beruházások állománya évente kerül leltározásra a nyilvántartások alapján összeállított mennyiséget és értéket tartalmazó kimutatás készítésével, ugyanez vonatkozik a még befejezetlen felújításokra is.

A tárgyi eszközök analitikus nyilvántartása

Az analitikus nyilvántartást paraméterezett számítógépes programmal vezetik.

A rendszernek biztosítania kell, hogy a következő információk rendelkezésre álljanak:

- a tárgyi eszköz azonosításához szükséges adatok,
- a tárgyi eszközhöz tartozó tartozékok konkrét felsorolása,
- a tárgyi eszköz létesítésének, gyártásának éve, száma, az üzembe helyezés időpontja (év, hó, nap),
- a bruttó érték, annak növekedései, csökkenései, jogcímenként az értékcsökkenés nyitó értéke, tárgyévi növekedése, csökkenése, a terven felüli értékcsökkenés, és annak visszairása,
- az értékcsökkenés elszámolásának módja, maradványértéke,

- az az időpont, amikor a tárgyi eszköz nettó értéke eléri a 0-t,
- abban az esetben, ha az értékcsökkenési leírást állományba lehet venni, akkor az állományba vételig elszámolt értékcsökkenés összege,
- a földterület nagysága, az ingatlan nyilvántartással egyezően, az ott használt mértékegységben,
- a földterület értéke, helyrajzi száma.

A tárgyi eszközök analitikus nyilvántartásából a következő adatoknak kell rendelkezésre állni:

Tárgyi eszközök állomány növekedése:

- új beszerzés, létesítés,
- használt eszköz átvétele,
- többlet és térítés nélküli átvétel,
- átszervezés miatti átvétel,
- gazdasági társulástól átvétel,
- átsorolás,
- egyéb növekedés.

Tárgyi eszközök állomány csökkenése:

- eladás,
- térítés nélküli átadás,
- káresemény, selejtezés, megsemmisülés,
- átszervezés miatt átadás,
- apportba adás,
- átsorolás,
- egyéb csökkenés.

Terven felüli értékcsökkenést kell elszámolni a tárgyi eszközöknél, akkor, ha

- a tárgyi eszközök (ide nem értve a beruházást) könyv szerinti értéke tartósan és jelentősen magasabb, mint az eszköz piaci értéke,
- a tárgyi eszköz értéke tartósan lecsökken, mert feleslegessé vált, vagy megrongálódott, megsemmisült, illetve használhatatlan.

A térítés nélkül átadott vagyontárgyak nyilvántartás szerinti értékét nem terven felüli értékcsökkenésként, hanem rendkívüli ráfordításként kell elszámolni.

III. Befektetett pénzügyi eszközök

Ebben a csoportban kell nyilvántartani azokat a pénzügyi befektetéseket, amelyek hosszú lejáratúak és a szervezet azzal a céllal kötötte le szabad eszközeit, hogy azáltal tartós jövedelemre, osztalékra, kamatra, illetve irányítási és ellenőrzési jogokra tegyen szert.

A befektetett pénzügyi eszközöknek amortizációja nincs, azonban ezekre is jellemző, hogy értéküket változtathatják. Ha ez tartóssá válik és ez értékvesztést jelent, akkor leértékelésük elkerülhetetlenné válik. Ezt a mérlegvalódiság elve követeli meg.

Aktiváláskor a részesedéseket bekerülési értéken kell figyelembe venni, ami a beszerzéskor megegyezik a beszerzési árral.

A tartósan adott pénzeszközöknél, tartós lekötéseknél bekerülési értéknek a kihelyezéskori, illetve lekötéskori értéket kell tekinteni.

A befektetett pénzügyi eszközöket a beszámoló készítésekor egyedileg kell értékelni. Évvégén szükséges ellenőrizni az értékvesztés előfordulhatóságát, vagyis a partner vállalkozások piaci megítélésére vonatkozó információkat be kell szerezni.

Értékvesztést akkor kell elszámolni - a részesedések és a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok után - ha ezen eszközök könyvszerinti értéke és piaci értéke közötti, veszteség jellegű különbözet tartós és jelentős összegű. Amennyiben az értékvesztés elszámolásának okai már nem állnak fenn, illetve csak részben állnak fenn, el kell végezni az értékvesztés visszairását. Az értékvesztést visszaírni csak az érintett eszköz piaci értékére lehet, de legfeljebb

- a hitelviszonyt megtestesítő értékpapíroknál a névértékre, ha a beszerzési érték magasabb a névértéknél,
- a többi eszközöknél a nyilvántartásba vételkor megállapított bekerülési értékre.

Az értékvesztés elszámolásának és visszairásának részletes szabályait az Értékelési szabályzat tartalmazza.

A befektetett pénzügyi eszközök csoportjai:

- 17 Részesevések
- 18 Értékpapírok
- 19 Adott kölcsönök

17 Tulajdoni részesevést jelentő befektetések (Tartós részesevések)

Ebben a számlacsoportban kell nyilvántartani a gazdasági szervezetbe, külföldi érdekeltségbe befektetett eszközök értékét, valamint a vásárolt részesevések értékét.

A számlacsoporton belül a következő külön alcsoportban kell megnyitni:

- a kapcsolt vállalkozásban való részesevést,
- egyéb részesevéseket.

A külföldi érdekeltségnél lekötött devizaeszközök értékét, az érdekeltség székhelye szerinti pénznemben is nyilván kell tartani.

18 Tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok

Ebben a számlacsoportban kell nyilvántartani azokat a vagyonnal kapcsolatos jogot megtestesítő forgalomképes okiratban megtestesülő pénzügyi befektetéseket (állami értékpapírok, kötvények, záloglevél, közraktárjegy, árujegy), amelyek egy évnél hosszabb ideig vannak a szervezet birtokában.

Az egy éven túli kamatozó értékpapírok e számlacsoportban kimutatott értéke nem tartalmazhatja a vételárban lévő kamat összegét. Az értékpapír beszerzésekor a kifizetett ellenértéket a kamat összegével csökkenteni kell és azt kapott kamatcsökkenésként kell elszámolni.

19 Tartósan adott kölcsönök

Ebben a számlacsoportban kell nyilvántartani a más vállalkozónak, egyéb jogi személynek, szervezeti dolgozóknak (lakásépítési célra) tartósan forintban vagy devizában kölcsönadott pénzeszközök összegét. A befektetés célja a szerződés szerint megállapított kamatjövedelem vagy egyéb tartós kapcsolat biztosítása.

A befektetett pénzügyi eszközök leltározása

Az év végi záráshoz a forduló napon kell a leltározást végrehajtani, olyan listát kell készíteni, amely tételesen, ellenőrizhető módon tartalmazza a szervezet valamennyi befektetett pénzügyi eszközét.

Ha valamely befektetett eszköznél értékvesztést vagy annak visszairását is elszámolták, akkor annak számítási anyagát a leltározás dokumentációjához kell csatolni.

A befektetett pénzügyi eszközök analitikus nyilvántartása

A nyilvántartásnak tartalmaznia kell:

- az azonosításhoz szükséges adatokat,
- a befektetés, vásárlás, kölcsönadás évét, összegét;
- annak időközbeni értékvesztéseit, egyéb csökkenéseit (pl. eladás, törlesztés), az értékvesztés visszairását,
- esetleges lejáratát és
- osztalék, kamat fizetés feltételeit.

Számlaösszefüggések az immateriális javakhoz és a tárgyi eszközökhöz

T11	K454,5	Az immateriális javak beszerzésének (beszerzési költségeinek)
T466		nyilvántartásba vétele
T16	K454,5	Beruházással, felújítással kapcsolatos belföldi és külföldi szállítói teljesítmények
T466		elszámolása

T16	K465	Importált beruházási teljesítményekkel kapcsolatban a vámhatóság által kivetett vámköltség és a vámköltségen kívüli vámteher összegének elszámolása
T368	K465	Levonható import ÁFA VPOP értesítése alapján
T466	K368	VPOP ÁFA befizetésekor
T16	K384	A tárgyi eszköz aktiválásáig felmerült hitel és kölcsönkamatok, időarányos biztosítási díjak, a hitel, kölcsön felvétele előtt fizetett bankgarancia díja, a hitel igénybevétele miatt fizetett költségek, jutalékok (kezelési költség, folyósítási, rendelkezésre tartási jutalék) a hitel-, kölcsönszerződés közjegyzői hitelesítésének díja. (Feltétel: az egyedileg hozzákapcsolhatóság megléte)
T12,13,14	K16	Befejezett, használatba vett beruházások aktiválása
T11 T12 T13 T14 T15	K969	Térítés nélküli átvett, ajándékként, hagyatékként kapott, többletként talált eszközérték, egyezően az átadónál kimutatott nyilvántartási értékkel (maximum a forgalmi, piaci érték) Kapcsolódó tétel:
T969	K48	Az előzőek időbeli elhatárolása az eszköz várható használati idejére, valamint
T48	K969	az átvett eszköz költségkénti elszámolásával azonos összegű feloldás
T571	K119-159	Tervszerinti értékcsökkenési leírás elszámolása
T572	K16	A 50 000 Ft egyedi beszerzési érték alatti tárgyi eszközök terv szerinti értékcsökkenésének elszámolása
T866	K119-159	A hiányzó, selejtezett, káresemény miatt megsemmisült immateriális javak, tárgyi eszközök elszámolása terven felüli értékcsökkenésként
T119-159	K11 K12 K13 K14 K15	A hiányzó, selejtezett, káresemény miatt megsemmisült immateriális javak, tárgyi eszközök tervszerinti és terven felüli értékcsökkenésének kivezetése a bruttó értékkel szemben
T384	K9631 K9632	Térítés elszámolása
T21,22,23	K119-159	A hulladék anyagként hasznosítható érték átvezetése, állományból való kivezetés esetén (kiselejtezés, káresemény)
T861	K12,13,14,15 K11	Tárgyi eszközök, immateriális javak értékesítésénél a bruttó érték kivezetése
T119-159	K861	Értékesített tárgyi eszköz, immateriális javak halmozott tervszerinti és terven felüli értékcsökkenésének kivezetése
T38	K961	Értékesített tárgyi eszközök, immateriális javak bevétele

T119-159	K966	Terven felüli értékcsökkenés visszairása
T881	K12,13,14,15 K11	Szervezetbe apportként bevitt tárgyi eszköz, immateriális javak nyilvántartás szerinti bruttó értékének kivezetése
T119-159	K863	Az apportként bevitt tárgyi eszközök, immateriális javak nyilvántartás szerinti halmozott tervszerinti és terven felüli értékcsökkenésének kivezetése
T332,358	K963	Az apportként bevitt tárgyi eszközök, immateriális javak szervezeti szerződés szerinti (alapító okirat) értékének nyilvántartásba vétele, átadáskor követelésként
T368	K467	Az apport érték után számított fizetendő ÁFA
T17	K368	Apport érték átvezetése részesedésre a cégbírósági bejegyzéssel egyidejűleg
T869	K12,13,14,15 K11	Térítés nélkül átadott tárgyi eszközök, immateriális javak nyilvántartás szerinti bruttó értékének kivezetése
T119-149	K869	Térítés nélkül átadott tárgyi eszközök, immateriális javak nyilvántartás szerinti halmozott tervszerinti és terven felüli értékcsökkenésének kivezetése
T889	K467	Térítés nélkül átadott tárgyi eszközök, immateriális javak nettó értéke után számított fizetendő ÁFA, ha nem számlázható ki
T31	K467	ha kiszámlázható

Számlaösszefüggések a befektetett pénzügyi eszközökhöz

Részesedések, értékpapírok

T17,18	K384	Részesedések, értékpapírok nyilvántartásba vétele a megszerzésükért fizetett ellenérték összegével
T17,18	K979	Térítés nélküli átvételkor az átadó könyvszerinti értéke és a piaci érték közül a kisebb értéken (ideértve az ajándék, hagyaték miatti átvételt is piaci értéken)
T979	K48	A könyvelt érték passzív időbeli elhatárolása
T368	K17,18	Részesedések, értékpapírok eladásakor a könyvszerinti érték kivezetése
T384	K368	Az értékesítéshez kapcsolódó eladási ár, a pénzügyi teljesítéskor
T368	K976	Befektetett pénzügyi eszközök eladásának árfolyamnyeresége
T876	K368	Befektetett pénzügyi eszközök eladásának árfolyamvesztesége
T368	K971	Mérlegkészítésig ismertté vált járó osztalék
T384	K971	Kapott osztalék

T871	K17,18	Befektetett pénzügyi eszköz bevitele apportként gazdasági szervezetbe, ehhez kapcsolódóan a könyvszerinti érték kivezetése
T17,18	K971	Befektetett pénzügyi eszköz bevitele apportként gazdasági szervezetbe, ehhez kapcsolódóan a szervezeti szerződés szerinti érték elszámolása. (Az új részesedés állományba vétele. A cégbírósági bejegyzés megtörténtéig a 17, 18 helyett a 369-re kell könyvelni.)
T889	K17,18	Befektetett pénzügyi eszköz térítés nélküli átadása esetén a könyvszerinti érték kivezetése
T874	K17,18	Értékvesztés elszámolása év végén a pénzügyi befektetések leírásaként
T17,18	K874	Értékvesztés visszaírása

Adott kölcsönök

T19	K384 K386	Adott kölcsön nyilvántartásba vétele a kihelyezéssel egy időben Devizakölcsön esetében a kihelyezéskor érvényes MKB által közzétett hivatalos deviza árfolyamon
T384	K19	Ft-ban adott kölcsön esedékes törlesztésének elszámolása
T386	K19	Devizában adott kölcsön esedékes törlesztésének elszámolása az MNB által közzétett hivatalos deviza árfolyamon
T876	K19	Devizakölcsön esetén az árfolyamveszteség elszámolása
T19	K976	Devizakölcsön esetén az árfolyamnyereség elszámolása
T3687	K19	Év végi leértékelés, ha az összes devizás eszköz és forrás összevont árfolyam különbözete jelentős és az veszteség jellegű
T19	K3687	Év végi értékelés, ha az összes devizás eszköz és forrás összevont árfolyam különbözete jelentős és nyereség jellegű
T874	K19	Bankbetétek értékvesztésének elszámolása
T39	K974	Járó kamat, ha a mérlegkészítésig ismertté vált
T384	K974	Kapott kamat
T863	K19	Hitelezési veszteségként leírás

2. Számlaosztály

Forgóeszközök

I. Készletek

A készletek között azokat az eszközöket kell kimutatni, amelyek egy évnél rövidebb ideig szolgálják a tevékenységet. A készletek általában egy tevékenységi folyamatban vesznek részt. A készletek közé kell sorolni a fenntartási anyagokat, a tartalék alkatrészeket, fődarabokat, az üzemanyagokat, a

fogyóanyagokat, az értékesítési céllal beszerzett árukat, az áruszállítási göngyölegeket, a közvetített szolgáltatásokat, valamint az értékesítés céljából előállított saját késztermékeket és a befejezetlen termelést. Nem szabad készletként kimutatni a szervezet tulajdonát nem képező termékeket, így a javításra, bémunkára, megmunkálásra, bizományba átvett áruk és termékek értékét.

A készletek közé át kell sorolni a rendeltetésének megváltozása után a befektetett (tárgyi) eszközöket. A szervezet tulajdonát képező készleteket akkor is ki kell mutatni, ha az nincs a szervezet birtokába, (pl. úton lévő készlet, idegen helyen tárolt készlet) vagy a számla mérlegkészítésig még nem érkezett meg (nem számlázott szállítás).

A számlaosztály keretében a vásárolt készletek értékét beszerzési áron, a saját termelésű készleteket közvetlen önköltségen kell kimutatni.

A vásárolt készletek beszerzési ára csak a le nem vonható általános forgalmi adót tartalmazhatja.

A tényleges beszerzési ár a belföldön vásárolt készletek általános forgalmi adó nélküli vételárát, az esetleges engedményekkel csökkentett, felárakkal növelt számla szerinti árat, továbbá a beszerzéssel szoros kapcsolatban lévő egyedileg, a készlethez rendelhető mellékköltségeket foglalja magába.

A költségvetésnek és az önkormányzatnak fizetett illetékeket és hatósági díjakat is a beszerzési ár részeként kell elszámolni.

A külföldi beszerzéseknél a tényleges beszerzési árba a teljesítés napján érvényes MKB által közétett hivatalos devizaárfolyamon átszámított deviza középárfolyamon kívül beletartoznak a beszerzéshez kapcsolható engedmények, felárak, vámköltségek (vám, vámkezelési díj), az anyagbeszerzést terhelő adók, (beszerzéskor fizetett fogyasztási adó) stb. összegei is (a fuvar költség abban az esetben, ha egyedileg hozzákapcsolható az adott készlethez).

A deviza árfolyamváltozásai nem változtathatják meg a beszerzési árat, ezeket a pénzügyi műveletek egyéb ráfordításai, illetve a pénzügyi műveletek egyéb bevételei között kell realizáláskor kimutatni.

A saját termelésű készleteket a tényleges közvetlen önköltségen kell nyilvántartani.

A vásárolt készletek készletmozgásait beszerzési áron kell könyvelni.

Betétdíjas árat kell alkalmazni a betétdíjas göngyölegeknél.

Utólag kapott engedményeket és az utólagos terheléseket - ha a készlet még raktáron van - a készletszámla javára illetve terhére kell elszámolni. Amikor a készletet részben vagy teljes egészében felhasználták, akkor arányosan illetve teljes összegével az elszámolt költséget kell módosítani. Ezeket az utólagos engedményeket csak akkor lehet a fenti módon elszámolni, ha azok rendezése számlával történik és konkrét beszerzéshez kapcsolódnak.

A készletek leltározását a leltározási szabályzatban előírtaknak megfelelően kell elvégezni.

A raktári készletek (alapanyagok, segédanyagok, fűtőanyagok, tartalék alkatrészek, egyéb anyagok és hulladékok, nyomtatványok, gyártóeszközök és göngyölegek, áruk, stb.) mennyiségét évenként egyszer, fordulónappal, mennyiségi felvétellel a nyilvántartástól függetlenül kell leltározni.

A munkahelyre kiadott eszközöket (berendezési és felszerelési tárgyak, szerszámok munkaruhák, védőruhák, stb.) és gyártóeszközöket évenként, fordulónappal mennyiségi felvétellel kell leltározni. A leltározás során vizsgálni kell, hogy megfelelő-e a munkahelyi nyilvántartás. Azoknál a kézraktáraknál, ahol az átadott anyagok értékét a szervezet a kiadás időpontjában költségként már elszámolta, az évenkénti fordulónappal történő leltározás mennyiségi adatai alapján a költségként elszámolt összegeket helyesbíteni kell. A leltározás a mennyiségi nyilvántartással történő egyeztetés alapján történik.

A leltározás során megállapított hiányokat és többleteket az eltérés jellegének megfelelően, leltárkülönbszeti bizonylaton kell rögzíteni. A vizsgálat eredményeképpen feltárt, bizonylatokkal alátámasztott eltérésekkel az okoktól függően vagy a könyvszerinti, vagy a leltárszerinti eszközöket kell helyesbíteni.

A leltárkülönbszetek elszámolása a többlet-hiány jegyzőkönyvek alapján történik. Az anyag és áru hiányok és többletek okait minden esetben fel kell tární.

A leltárkülönbszetek elszámolása előtt meg kell határozni, hogy a többletek-hiányok mennyiben:

- kompenzálható ügyviteli vagy készletezési hibák (az egyiknél többlet a másikonál kb. azonos mennyiségű hiány),
- a készlet természetéből eredő ún. forgalmazási veszteségek, illetőleg forgalmazási nyereségek.

A kompenzálható hiányokat-többleteket ki kell egyenlíteni. Ezeket csak az analitikus nyilvántartásokban kell elszámolni.

A készletek belső tulajdonságai folytán előálló elkerülhetetlen természetes mennyiségi csökkenés (káló) és a kezeléssel, tárolással járó veszteségek normáit (a normalizált hiány mértékét) a leltározási szabályzat tartalmazza. A forgalmazási veszteséget a két leltározás között eltelt időszak beszerzésére vonatkoztatva kell számításba venni.

A leltári hiányokat beszerzési áron egyéb ráfordításként kell elszámolni, a megfelelő készletszámla módosítása mellett.

A leltári többleteket piaci értéken egyéb bevételként kell elszámolni.

A készletekről analitikus nyilvántartást kell vezetni.

A vásárolt készletek mérlegbe beállítandó értékét az alábbiak határozzák meg:

A vásárolt készletek év végi zárókészletét csökkent értékben kell szerepeltetni, ha

- a vonatkozó előírásoknak, az eredeti rendeltetésének nem felelnek meg, és
- ha megrongálódott, ezért értékesítése vagy felhasználása kétséges, felesleges készletnek minősül. A leírás mértékét a használhatósági (eladhatósági) állapot határozza meg.

Amennyiben a készlet piaci értéke jelentősen és tartósan meghaladja a könyv szerinti értéket, a különbözettel a korábban elszámolt értékvesztést visszairással csökkenteni kell. Az értékvesztés visszairásával a készlet könyv szerinti értéke nem haladhatja meg az eredeti bekerülési értéket.

21-22 Anyagok

Itt kell kimutatni a szervezet összes anyagkészletének értékét.

Üzemanyagok tekinteni mindazokat az anyagokat, amelyek a járművek, munkagépek üzemeltetésére, meghajtására szolgálnak.

A fűtőanyagok technológiai, energetikai, gazdasági célokat szolgáló folyékony, vagy gáznemű, hőfejlesztésre alkalmas éghető anyagok. A járművek, munkagépek üzemeltetéséhez felhasznált fűtőanyagok üzemanyagok minősülnek.

A készletmozgásokat jogcímenként:

- beszerzés,
- saját előállítás,
- szervezeten belül másik raktárból történő átvétel,
- leltári többlet (ha a többlet éven belüli hiány korrekciója),
- felhasználás,
- értékesítés,
- leltári hiány,
- selejtezés,
- káresemények,
- értékvesztések (leértékelések), az értékvesztések visszairásai

kell az analitikus nyilvántartásban könyvelni.

Számlaösszefüggések az anyagokhoz

T21-22	K454,455/381	Anyagbeszerzés könyvelése
T21-22	K454,455	Úton lévő anyag könyvelése év végén (gépen kívül)
T227	K9631	Káresemény során megsemmisült készletekből hasznosítható hulladék raktárra vétele
T8693	K21-22	Raktári készletek leltárihiányának, selejtezésének elszámolása
T8661	K21-22	Raktári készletek értékvesztése

T21-22	K9661	Raktári készletek értékvesztésének visszairása
T8631	K21-22	Káresemény miatti károk raktári készletekben
T21-22	9694	Raktári anyagtöbblet, piaci értéken (csak, ha adminisztrációs hiba helyesbítése)
T51	K21-22	Anyagfelhasználás könyvelése
T227	K12-15	Kiselejtezett tárgyi eszközök hulladékanyagának raktárra vétele
T21-22	K581	Saját előállítású készletek (anyag, fogyóanyag) közvetlen önköltségen történő készletre vétele

23. Befejezetlen termelés és félkész termékek

Ebben a számlacsoportban kell év végi zárlatkor kimutatni a befejezetlen termelés és a félkész termékek állományának értékét.

Befejezetlen termelés a megmunkálás alatt lévő, a szervezet termelő egységein belül további megmunkálásra váró termékek összessége. A befejezetlen termelés körébe csak olyan termelés sorolható, amelyen legalább egy számottevő munkaműveletet elvégeztek.

Az a tény, hogy év közben a befejezetlen termelés a költségek között van kimutatva, nem változtat azon, hogy mindennemű számbavételnél a saját termelésű készletek közé tartozik.

Számlaösszefüggések a befejezetlen termeléshez

T231-234	K581	Év végén - a többletek és a hiányok elszámolása után - a befejezetlen termelés állományának átvezetése
T581	K231-234	Évnyitás után a befejezetlen termelés állományának visszavezetése

3. Számlaosztály

II. Követelések, pénzügyi eszközök és aktív időbeli elhatárolások

A számlaosztályban megnyitott főkönyvi számlákon kell nyilvántartani a forgóeszközök közül

- a követeléseket, amelyek a különféle szolgáltatási és egyéb szerződésekből erednek, amelyeket a szervezet már teljesített, a másik fél azt elfogadta, de a pénzügyi teljesítés még nem történt meg,
- kiutalt és még el nem számolt támogatási előlegek
- a pénzügyi eszközöket, amelyek készpénzben, csekkben, vagy bankbetét formájában állnak rendelkezésre,
- a forgatási célú értékpapírokat, továbbá
- az aktív időbeli elhatárolásokat, amelyek a szervezet - a gazdálkodási évben kimutatott - eredményét növelik.

Követelések

A követelések jellemzői

- különböző szerződéses jogviszonyból erednek, pénzformában kifejezett fizetési igények,
- termékértékesítéshez, elvégzett szolgáltatáshoz, kölcsön nyújtásához,
- előlegfizetéshez kapcsolódnak.

A mérlegbe csak az adós által elismert követelések állíthatók be. Ha az adós a követelés összegét nem, vagy csak részben ismeri el, akkor az el nem ismert összeget még peresítés esetén sem lehet a mérlegbe beállítani.

A követelések között megnyitott számlacsoportok:

- 31 Követelések áruszállításból és szolgáltatásból
- 32 Követelések kapcsolt vállalkozással szemben
- 33 Követelések egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben
- 34 Váltó követelések
- 35 Adott előlegek
- 36 Egyéb követelések

31 Követelések áruszállításból és szolgáltatásból

Ebben a számlacsoportban kell nyilvántartani a szolgáltatások nyújtásából, munkateljesítésből, értékesítésből, stb. származó minden követelést - beleértve a vevő által fizetendő forgalmi adó összegét is - valamint a követelésre befolyt összegeket és a követelést csökkentő (utólag adott minőségi vagy fizetési engedmények) tételeit. A könyvelést a szolgáltatással azonos időszakban kell nyilvántartásba venni, kimenő számla, illetve egyes esetekben havi feladás alapján.

A számlacsoporton belül külön-külön főkönyvi számlákon kell rögzíteni a belföldi, illetőleg a külföldi vevőkkel kapcsolatos forgalmat az alábbi bontásban:

- Belföldi követelések
- Külföldi követelések

Belföldi követelések

Itt kell kimutatni a belföldi áruszállításból, anyageladásból, tárgyi eszköz értékesítésből, személyzet kölcsönadásból, bérleti díjból, ipari tevékenységből, stb. származó kintlevőségeket, amelyeket a megterhelt vállalatok átutalással egyenlítenek ki.

Külföldi követelések

Ebben a számlacsoportban kell kimutatni azokat a teljesítményeket, amely külföldi vevőnek történő értékesítést és külföldi igénybevevőnek nyújtott szolgáltatást, amelyek ellenértékét a szervezet export árbevételként számolja el.

Az óvatosság elve értelmében nem lehet eredményt kimutatni, ha az árbevétel, bevétel pénzügyi realizálása bizonytalan. A vevő, az adós minősítése alapján a mérlegfordulónapon fennálló és a mérlegkészítésig ki nem egyenlített követelésnél értékvesztést kell elszámolni a követelés könyvszerinti értéke és a várható megtérülés közötti veszteség jellegű különbözet összegében, ha ez a különbözet tartós és jelentős. A mérleg fordulónapján fennálló követelések minősítésének az adós fizetőképességére vonatkozó, a mérlegkészítésig beszerzett információkon kell alapulnia. Ha már nem állnak fenn az értékvesztés elszámolását megalapozó körülmények az elszámolt értékvesztést vissza kell írni.

A mérlegben nem szabad értékkel szerepeltetni a peresített és a behajthatatlannak minősített követeléseket. A peresített követelések csak akkor szerepelhetnek a mérlegben, ha a mérleg fordulónapja és készítésének időpontja között a pénzügyi teljesítés megtörtént.

A külföldi pénzügyi értékre szóló vevőkövetelés forintosítását a szerződés teljesítés napján érvényes, választott devizaárfolyamon kell elvégezni. Az év végi értékelés részletes szabályait az Értékelési szabályzat tartalmazza.

Vevő követelések leltározása

A mérlegben csak az adós által elismert követelések szerepeltethetők. Elismertnek kell tekinteni a vevő követelést, ha a vevő:

- a kimenő számlát a fizetési határidőn belül nem kifogásolta meg,
- a teljesítéssel kapcsolatban sem mennyiségi, sem minőségi kifogást nem emelt.

A leltárban a követeléseket a megnyitott főkönyvi számlák szerint egységenként külön-külön kell szerepeltetni. A vevői követeléseket a leltárban egyedileg kell kimutatni. A vevő követelések leltárát az analitikus nyilvántartás alapján kell elkészíteni.

A leltár összeállítása előtt a követeléseket a vevőkkel történő egyeztetéssel kell ellenőrizni a vonatkozó számlák tételes felsorolásával. Az egyeztetéskor mutatózó eltéréseket még a mérleg elkészítése előtt tisztázni szükséges.

Vevő követelések analitikus nyilvántartása

Az analitikus nyilvántartás mindenhol számítógépen történik, amely biztosítja a kapcsolt vállalkozásokkal szemben fennálló vevő követelések nyilvántartását is.

Biztosítani kell, hogy a külföldi vevők folyószámláinak értéke eredeti pénznemben is megállapítható legyen. A folyószámlák forgalmát folyamatosan kell rendezni és az eltéréseket felderíteni. A nyilvántartást úgy kell vezetni, hogy abból egyértelműen megállapíthatók legyenek a következő adatok:

- a vevő azonosító adatai (név, azonosító kód, cím),
- a teljesítés és a számlázás időpontja,
- a számla kiegyenlítésének esedékessége,
- a számla száma, végösszege (teljesítményérték + ÁFA),
- a fizetett előlegek,
- jóváírások, engedmények,
- kiegyenlített összegek, a teljesítés napja,
- a külföldi pénznem (deviza) megnevezése,
- az összeg külföldi pénznemben, és az alkalmazott devizaárfolyam.

A belföldi követelés analitikáját csak forintban, a külföldi követelések analitikáját forintban és devizanemenként is figyelembe kell venni. A belföldi és a külföldi vevők analitikájának is tartalmazni kell az elszámolt értékvesztéseket, és azok visszairásait.

Az analitikus nyilvántartások adatait a főkönyvi könyvelés adataival rendszeresen egyeztetni szükséges. Az egyeztetés nem maradhat el a mérlegkészítés előtt.

34 Váltókövetelések

Váltókövetelésként a vevővel szembeni követelés ellenében elfogadott váltó alapján keletkező követelést kell kimutatni, amely a lejárat időpontjában esedékes fizetést testesít meg.

A vevőtől a követelés ellenében kapott váltót a leszámítolásig, átruházásig, pénzügyi rendezésig a kiváltott követelés összegében kell nyilvántartani.

A váltó a lejárat időpontjában benyújtható az adósnak, továbbadható fizetőeszközként, ha a szállító elfogadja, vagy pénzintézetnél leszámítható.

A váltókat egyedileg kell leltározni, csak a fizikailag meglévő váltókat szabad értékkel felvenni a leltárba. A váltóról vezetett analitikus nyilvántartásból megállapíthatónak kell lenni:

- a váltóadós neve, címe,
- a váltó kiállítási ideje,
- a váltó minősége (avalizált azaz a vevő bankja ígéretet tesz arra, hogyha a vevő bankszámláján nincs kellő fedezet a lejáratkor, a bank fizet helyette),
- a váltó lejárat (esedékessége),
- a váltó névértéke,
- a váltóval kiváltott eredeti tartozás,
- a váltó névértékében megtestesült kamat mértéke.

A váltók esetében is vizsgálni kell az értékvesztés elszámolásának, valamint a már elszámolt értékvesztés visszairásának szükségességét.

A körülmények megléte esetén a váltóknál is előfordulhat a hitelezési veszteségként történő leírás.

A külföldi vevőtől elfogadott devizaváltó esetében devizanemenkénti analitikát is kell vezetni. A leltár alapjául szolgáló nyilvántartásban ki kell mutatni a váltókövetelés névértékében szereplő kamatot, de azt a követelések között könyvelni nem szabad.

35 Adott előlegek

Év közben ebben a számlacsoportban kell elkülönítetten kimutatni a beruházásokra, immateriális javakra, illetve a készletekre adott előlegek összegét.

A forintban adott előlegeket a ténylegesen fizetett (a levonható ÁFA nélküli) összegben kell kimutatni.

Devizában, valutában adott előlegek esetében a forint értéket az alábbiak szerint kell meghatározni:

- elszámolási betétszámláról történő átutaláskor adott ügyletet lebonyolító pénzügyintézetnek ténylegesen fizetett forintösszegben kell az adott előlegeket kimutatni,
- devizaszámláról, valutapénztárból történő átutalás esetén az adott deviza, valuta pénzügyi teljesítéskori könyv szerinti (bekerülési) árfolyamán számított forint összegben kell kimutatni.

A devizában, valutában adott előlegek év végi értékelésekor az alábbiak szerint kell eljárni:

- a beruházási szállítók számlájának beérkezésekor az adott előlegeket a könyv szerinti árfolyamon kell átvezetni a külföldi szállítóval szembeni kötelezettség csökkenéseként (árfolyam-differencia csak a szállítók számlánál keletkezhet),
- ha a szállító teljesítése (számlázása) a fordulónapig nem történt meg, akkor a devizás követelések értékelési szabályai szerint kell értékelni,
- ha a fordulónap és a mérlegkészítés napja között következik be olyan gazdasági esemény (pl: szerződés megkötés), amely miatt a fizetett előleg visszakövetelhető, akkor már nem előlegnek minősül, hanem követelésnek, és átvezetendő az Egyéb követelések közé.

Az adott előlegekhez egyedi nyilvántartást kell vezetni Ft értékben, import beszerzésekre nyújtott előlegek esetében devizanemenként és Ft értékben egyaránt. Az egyedi nyilvántartásban szerepeltetni kell az előleget fogadó fél azonosító adatait, a szerződés paramétereit és a pénzügyi teljesítés idejét, az előleg összegét az átvezetés (megszüntetés) idejét. Devizában nyújtott előlegeknél a nyilvántartásba vételi árfolyamot és az esetleges leértékelések időpontját, összegét.

A mérlegben az adott előlegek nem a követelések, hanem

- a beruházásra adottak a tárgyi eszközök,
- az immateriális javakra adottak az immateriális javak között,
- a készletekre adottak a készletek között szerepelnek.

Számlaösszefüggések a vevőkhöz, a váltóhoz és az adott előlegekhez

T311,312	K91-92 K467	Belföldi értékesítés kiszámlázott értékének és a fizetendő ÁFA-nak nyilvántartásba vétele a számla alapján
T311, 381	K96	Tagdíjbevételek számla alapján
T91-92 T467	K311,312	Belföldi vevőnek utólag adott fizetési és minőségi engedmény könyvelése számlahelyesbitéssel
T381	K91-92 K467	Belföldi értékesítés, készpénzfizetéssel történő könyvelése
T384	K311,312	Vevő tartozások kiegyenlítése átutalással
T316,317	K93-94	Exportértékesítés könyvelése teljesítéskor
T8762 T317,312	K317,312 K9762	Külföldi követelés pénzügyi teljesítésekor keletkezett árfolyamvesztés, illetve árfolyamnyereség könyvelése
T8691	K311,312	Vevő követelés leírása behajthatatlanná válás esetén
T34	K31	Váltókövetelés állományba vétele, követelés ellenében elfogadott váltó a kiváltott ellenértéken
T384	K34 K9741	Váltókövetelés beváltása, kiegyenlítés a kapott kamattal együtt

T35	K384	Beruházásokra, immateriális javakra, készletekre adott előlegek könyvelése
T8662	K31 K32 K35	A vevő, váltó követelések és az adott előlegek után elszámolandó értékvesztés könyvelése
T31 T32 T35	K9662	A vevő, váltó követelések és az adott előlegek után elszámolt értékvesztés visszairása

36 Egyéb követelések

Az egyéb követelések között kell nyilvántartani azokat a rövid lejáratú követeléseket és követelés jellegű elszámolásokat, amelyek kiemelt mérlegként a mérlegben nem szerepelnek.

Ebben a számlacsoportban kell könyvelni

- a költségvetési kiutalási igényeket,
- a munkavállalókkal szembeni követeléseket,
- a rövid lejáratra (egy éven belüli lejáratú) kölcsönadott pénzeszközöket,
- különféle, egyéb követeléseket.

Költségvetési kiutalási igények

A költségvetési kiutalási igények számlacsoportban kell kimutatni a szövetség állami költségvetéssel szembeni követeléseit és a kiutalási igények teljesítéseit. Mind az igényeket és mind azok teljesítését jogcímenkénti részletezésben kell bontani olyan mélységig, ameddig az adóhatósággal történő egyeztetés azt megkívánja. A támogatási igények 1 000 Ft-ra történő kerekítése megengedett, az így keletkező különbözeteket előjelüktől függően az egyéb pénzügyi műveletek ráfordítása vagy az egyéb pénzügyi műveletek bevétele számlára kell átvezetni.

Munkavállalókkal szembeni követelések

A munkavállalókkal szembeni követelések közé kell könyvelni

- a munkavállalóknak folyósított előlegekkel, kölcsönökkel,
- az anyagi felelősség érvényesítése címén előírt összegekkel,
- a különféle elszámolásokra kiadott összegekkel és
- egyéb elszámolásokkal kapcsolatos követeléseket.

A munkavállalóknak folyósított előlegek, kölcsönök lehetnek:

- útielőlegek,
- fizetési előlegek, előre kifizetett munkabérek,
- a vezetők, vezető tisztségviselők részére fizetett prémium, jutalom, és előlegek,
- a munkavállalók lakásépítésének és lakásvásárlásának támogatására nyújtott rövid lejáratú hitelek (1 éven belüli).

Anyagi felelősség címén a felelős munkavállalóra áthárított hiányok, selejtek miatti kártérítések vehetők figyelembe.

A munkavállalók más szervezetekkel szemben fennálló kötelezettségeként csak olyan összegeket szabad az egyéb követelések között figyelembe venni, amelyeket törvényes rendelkezés lehetővé tesz és amelyet a szervezet annak a szervezetnek ténylegesen megfizetett.

A számlacsoport minden számlájához kapcsolódóan olyan analitikus nyilvántartást kell vezetni, amelyből a tartozás jogcíme, a keletkezés és a törlesztés (visszafizetés) időpontja is megállapítható.

Az analitikát legalább minden mérlegkészítés előtt a főkönyvi számlákkal egyeztetni kell, ezt megelőzően gondoskodni kell az eltérések felderítéséről, rendezéséről.

A munkavállalóknak elszámolásra (útielőleg, kisebb beszerzések, stb.) kiadott összegeket nyilván kell tartani. Az elszámolásra kiadott összegekről olyan kimutatást kell vezetni, amelyből elszámolási tételként a következő adatok állapíthatók meg:

- a pénzfelvétel időpontja,
- a pénzt felvevő dolgozó neve,
- a felvétel jogcíme és összege,

- az elszámolásra előírt határidő,
- az elszámolt, illetve visszafizetett összeg,
- a kiadási és bevételi bizonylat tételszáma.

A kiadott összegek elszámolásának és visszafizetésének idejét a nyilvántartás alapján állandóan figyelemmel kell kísérni és gondoskodni kell arról, hogy az elszámolás késedelem nélkül megtörténjen.

Rövid lejáratú kölcsönadott pénzeszközök

Ebbe a számlacsoportba kell könyvelni a más gazdálkodó szervezetnek, egyéb jogi személynek rövid lejáratra kölcsönadott pénzeszközök összegét. Analitikus nyilvántartás keretében kell biztosítani, hogy a kölcsönadott pénzeszközök még vissza nem fizetett összege adósonként megállapítható legyen.

Különféle egyéb követelések

A különféle egyéb követelések között kell nyilvántartani a peresített követelések összegét, amelyek áruszállításból, szolgáltatásból származnak és amelyeket csak azért lehet értékkel a mérlegben szerepeltetni, mert a pénzügyi teljesítésre a mérleg fordulónapja és készítésének időpontja között sor került.

Itt kell nyilvántartani a támogatási szerződés alapján kiutalt de még el nem számolt támogatási előlegeket.

Ebben a számlacsoportban kell nyilvántartani azoknak a részesedéseknek a szervezeti szerződés szerinti értékét, amelyeknek törzstőkéjét, részvénytőkéjét a cégbíróság a mérlegkészítésig nem jegyezte be. Itt kell kimutatni az importhoz kapcsolódó ÁFA elszámolási számlát, a biztosítóktól várható kártérítések elszámolási számláját, és a rövid ideig tulajdonban lévő vásárlási utalvány elszámolási számlát.

Számlaösszefüggések az egyéb követelésekhez

T362	K96	Az állami költségvetéssel szembeni kiutalási igény könyvelése
T384	K363	A kiutalási igény pénzügyi teljesítése
T363	K362	Évnyitás utáni számlarendezés végrehajtása
T361	K381	Munkavállalókkal kapcsolatos követelések elszámolása
T471	K3612	Előírt tartozások levonása bérfizetéskor
T3613	K963	Munkavállalókra áthárított hiányok, kártérítések elszámolása
T3613	K381	Előre kifizetett munkabér
T368	K384	Támogatási előleg kiutalása
T869	K368	Elszámolt támogatási előleg átvezetése támogatások közé

III. Értékpapírok

A forgóeszközök között értékpapírként kell kimutatni a forgatási célból vásárolt, tulajdoni részesedést jelentő befektetéseket, a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokat, diszkont értékpapírokat.

A forgatási céllal vásárolt értékpapírokat beszerzésükkor a vételáron kell nyilvántartásba venni. A kamatozó értékpapírok beszerzési ára nem tartalmazhatja a vételárban lévő kamatot.

Az értékpapírok között kimutatott tulajdoni részesedést jelentő befektetések, a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok esetében a mérlegérték meghatározása, az ehhez kapcsolódó minősítés, az értékvesztés elszámolása, az elszámolt értékvesztés visszaírása, a külföldi pénzürtékre szóló

befektetések, értékpapírok értékelése során a befektetett pénzügyi eszközöknél meghatározottak szerint kell eljárni.

A hitelviszonyt megtestesítő, rövid lejáratú értékpapír beszerzési értéken értékelhető mindaddig, amíg a kibocsátó a lejáratkor, a beváltáskor várhatóan a névértéket (és a felhalmozott kamatot) megfizeti. Ha a névérték és a kamat megtérülése bizonytalan, akkor értékvesztést kell leszámolni.

Az értékpapírok leltározása

Az év végi záráshoz a forduló napon kell a leltározást végrehajtani, olyan listát kell készíteni, amely tételesen, ellenőrizhető módon tartalmazza a szervezet valamennyi forgatási célú értékpapírját.

Ha valamely értékpapírnál értékvesztést vagy annak visszairását is elszámoltak, akkor annak számítási anyagát a leltározás dokumentációjához kell csatolni.

A forgóeszközök között kimutatott értékpapírok analitikus nyilvántartása

A nyilvántartásnak tartalmaznia kell:

- az azonosításhoz szükséges adatokat,
- az értékpapír, részesedés vásárlás évét, összegét,
- annak időközbeni értékvesztéseit, egyéb csökkenéseit (pl. eladás, törlesztés), az értékvesztés visszairását,
- esetleges lejáratát és
- osztalék, kamat fizetés feltételeit.

Számlaösszefüggések a forgó eszközök között kimutatott részesedésekhez, értékpapírokhoz

T37	K384	Részesedések, értékpapírok nyilvántartásba vétele a megszerzésükért fizetett ellenérték összegével
T37	K973	Térítés nélküli átvétel az átadó könyv szerinti értéke és a piaci érték közül a kisebb értéken (ideértve az ajándék, hagyaték miatti átvételt is piaci értéken)
T17	K37	Forgatási célú értékpapírok átsorolása a részesedések közé
T37	K17	Részesedések átsorolása a forgatási célú értékpapírok közé
T879	K37	Megsemmisült, elveszett részesedés (csak bemutatóra szóló részesedések esetén)
T871	K37	Részesedés, értékpapír bevitele apportként gazdasági szervezetbe, ehhez kapcsolódóan a könyvszerinti érték kivezetése
T871	K37	Részesedés, értékpapír térítés nélküli átadása esetén a könyvszerinti érték kivezetése
T874	K37	Értékvesztés elszámolása
T37	K874	Értékvesztés visszairása

IV. Pénzeszközök

A számlacsoport a szervezet pénzügyi eszközeinek nyilvántartására szolgál. A pénzeszközök megnyitott számláit

- 381 Forintpénztárak,
- 382 Valutapénztárak,
- 383 Csekkek,
- 384 Elszámolási betétszámlák,

- 385 Elkülönített betétszámlák,
- 386 Deviza betétszámlák,
- 389 Átvezetési számlák alcsoportonkénti bontásban kell vezetni.

381 Pénztárak

A számlaalcsoporton belül külön főkönyvi számlán kell kimutatni a házipénztárakat. Ezek egyenlegének egyeznie kell a tényleges pénzkészlettel.

382 Valutapénztárak

A valutapénztárakban levő külföldi fizetési eszközöket valuta nemenkénti bontásban elkülönítetten kell kimutatni.

A valutapénztárban lévő készletek értékelése a teljesítés napján érvényes választott devizaárfolyamán történik. Ha forintért történik a valuta vásárlása, akkor a kifizetett forint értéken kell aktiválni.

A külföldi pénzeszközök év végi értékelésekor az Értékelési szabályzatban rögzítettek szerint kell eljárni.

384 Elszámolási betétszámla

A 384 számlacsoportban kell kimutatni a szervezetnek a számlavezető pénzügyintézetekkel szembeni pénzkövetelés állományát és annak változásait. A számlának a pénzügyintézet és a szervezet közötti folyószámlahitel-szerződés alapján, a megállapított összeghatárig, követel egyenlege is lehet év közben.

385 Elkülönített betétszámlák

Ebben a számlacsoportban kell a lakásépítési, a deviza kifizetésre és az import beszerzésre elkülönített pénzeszközöket valamint az éven belül lekötött pénzeszközöket kimutatni.

A bankszámlák közötti átutalásokat a 389 Átvezetési számlák közbeiktatásával kell könyvelni.

386 Deviza betétszámlák

Ebben a számla alcsoportban a szervezet devizában vezetett betétszámláit kell nyilvántartani.

Az analitikus nyilvántartás keretében kell gondoskodni arról, hogy devizanemenkénti bontásban minden pénzügyintézet számlája és az abban bekövetkezett változások rendelkezésre álljanak. A devizaszámlán lévő pénzeszközök értékelése a teljesítés napján érvényes választott devizaárfolyamán történik. A külföldi pénzeszközök év végi értékelésekor az Értékelési szabályzatban rögzítettek szerint kell eljárni.

389 Átvezetési számlák

A számlacsoportban megnyitott számlák a bankszámlák és a házipénztár, továbbá a bankszámlák és különféle pénztárszámlák egymás közötti forgalmában technikai jelleggel helyettesítésül szolgálnak, a vonatkozó értesítés (könyvelési okmány) megérkezéséig. Az átvezetési számlára csak pénztár- és bankbizonylatok alapján szabad könyvelni, minden átvezetési számla egyenlegét a havi könyvelési zárlat után tételesen ellenőrizni kell és a nyitott tételeknél fel kell tüntetni a keletkezés időpontját. Különös gonddal kell ügyelni, hogy az indokoltan nyitott, tehát átmenő jellegű tételek ellentételezése a következő hónapban megtörténjen.

A külföldi bank és pénztár számlák közötti átvezetésekhez kapcsolódóan analitikus nyilvántartás keretében kell biztosítani a devizanemenkénti bontást.

Pénzügyi eszközök leltározása

A szervezet pénzeszközeit minden évben december 31-ével köteles leltározni.

A mérleg fordulónapján a pénztárban lévő készpénz összegét, beleértve a külföldi fizetési eszközöket is, a pénztárkönyvvel egyezően kell a mérlegbe felvenni.

A bankbetétek értékét a mérleg fordulónapján a pénzügyintézeteknél elhelyezett betétek bankkivonattal egyező értékében kell a mérlegbe beállítani. A bankbetétek leltározását az egyes bankszámlákat vezető bankok által megküldött kivonatok alapján, egyeztetéssel kell elvégezni. A deviza betétszámlákon szereplő összegeket forintban is és devizában is be kell állítani a leltárba.

Az átvezetési számlák egyenlegét a zárlat időpontjában tételesen kell ellenőrizni.

Számlaösszefüggések a pénzügyi eszközökhöz

T381,382	- K3891,3	Készpénzfelvétel az elszámolási betétszámláról
T3891,3	- K384	a pénzügyintézet értesítése alapján.
T3892	- K384	Elszámolási betétszámláról más elkülönített betétszámlára utalás a bank értesítése alapján.
T385	- K3892	A más bankszámláról kapott értesítés alapján annak átkönyvelése.

C. Aktív időbeli elhatárolások

Az aktív időbeli elhatárolás a tárgyév reális költségeinek és bevételeinek elszámolását biztosító helyesbítő könyvelés, ami a gazdálkodási évben kimutatott eredményt növeli. Ezáltal érhető el, hogy adott időszak hozamaival a hozzátartozó ráfordítások kerüljenek elszámolásra.

Aktív időbeli elhatárolásként elkülönítetten kell kimutatni:

- a mérleg fordulónapja előtt felmerült olyan kiadásokat, amelyek költségként csak a következő évben számolhatók el,
- a mérleg fordulónapja után esedékes olyan bevételeket, amelyek az adott év eredményéhez kapcsolódnak, ilyenek lehetnek például:
 - a bérbeadónál a fordulónapot követően számlázott bérleti (lizing díj) amely a fordulónappal lezárt évre vonatkozik;
 - adott kölcsönök, bankbetétek után kapott kamatok, amelyekről az értesítés a fordulónapot követően érkezik meg;

Az időbeli elhatárolások összegeit bizonylatokkal, (számla, számítási melléklet, határozat stb.) kell alátámasztani. Az időbeli elhatárolások leltározását december 31.-i fordulónappal, a vonatkozó bizonylatok felülvizsgálatával és az érintett nyilvántartások egyeztetésével kell elvégezni.

Az időbeli elhatárolásokat a következő év nyitásakor meg kell szüntetni. Minden ide könyvelt tételt számítási anyaggal, bizonylattal kell a mérleg dokumentációban szerepeltetni.

Számlaösszefüggések az aktív időbeli elhatárolásokhoz

T5	K454	Tárgyévben kifizetett, következő évet terhelő költségek könyvelése,
T392	K5	a tételhez kapcsolódó időbeli elhatárolás könyvelése
T391	K97	Tárgyév során tartósan lekötött bankbetétek után járó kamat jóváírásáról a pénzügyintézet értesítése a fordulónapot követően érkezik meg

4. Számlaosztály

Ebben a számlaosztályban kell kimutatni az eszközök forrásait. Ide tartoznak a saját tőke, a céltartalékok, a hátrasorolt kötelezettségek, a hosszú és rövid lejáratú kötelezettségek, valamint a passzív időbeli elhatárolások számlái.

D. Saját tőke

A saját tőke a szervezet vagyonának saját forrása, amelyet az alapítók bocsátottak véglegesen rendelkezésre. A saját tőke összetevői:

- 411 Jegyzett tőke
- 412 Tőketartalék
- 413 Eredménytartalék
- 414 Lekötött tartalék
- 417 Értékelési tartalék
- 419 Adózott eredmény

E. Céltartalékok

A céltartalék olyan passzíva, amellyel a szervezet adózás előtti eredményt különíti el a múltbéli, illetve a folyamatban lévő ügyletekből származó fizetési kötelezettségekre, amelyek várhatóan felmerülnek, de összegük, vagy esedékességük a mérleg készítésekor még bizonytalan. Az összemérés és az óvatosság elveinek eleget téve kell a céltartalékokat képezni. A céltartalék olyan passzíva, amely pontosítja az eredményt, valósabbá teszi a saját tőkét, fedezetet teremt a következő évben jelentkező veszteségekre és kötelezettségekre. Passzíválása a várhatóan felmerülő, előzetesen kalkulált forintértéken.

A céltartalékok nyilvántartására az alábbi számlák állnak rendelkezésre:

421 Céltartalékok várható kötelezettségekre

422 Céltartalékok jövőbeni költségekre

429 Céltartalékok egyéb címen

A *várható kötelezettségek* fedezetére történő céltartalék képzése a múltbéli, illetve a folyamatban lévő szerződésekből származó, várhatóan felmerülő fizetési kötelezettségek, amelyek összege vagy esedékességének időpontja még bizonytalan és a szervezet ezekre más módon nem képzett fedezetet. Ilyen várható kötelezettségnek kell tekinteni a kezességvállalás, az opciós ügyletek, a garanciavállalás, a nem valódi penziós ügyletek, a váltókezesi kötelezettség, és a le nem zárt peres ügyekkel kapcsolatosan várható kötelezettség.

Biztos jövőbeni kötelezettségként azokat a visszavonhatatlan kötelezettségeket kell tekinteni, amelyek a mérleg fordulónapján fennállnak, de a szerződés teljesítése még nem történt meg, így mérlegtételkénti szerepeltetésük még nem lehetséges.

A *céltartalék a jövőbeni költségekre* olyan költségekre képzett céltartalék amelyek várhatóan, időszakonként ismétlődően, jelentős összegben a mérlegkészítés időpontjáig rendelkezésre álló információk alapján felmerülnek. Ide sorolhatóak a fenntartási költségek, az átszervezési költségek, a környezetvédelmi költségek is. A szokásos üzleti tevékenység rendszeresen és folyamatosan felmerülő költségeire nem képezhető céltartalék.

Egyéb céltartalékot kell képezni, ha a beruházáshoz felvett devizás hiteltartozásoknak év végi értékeléséből származó árfolyamveszteség elhatárolása megtörtént. Az időbelileg elhatárolt nem realizált árfolyamveszteség összegének a hitelfelvételtől eltelt időtartam és a hitel teljes futamideje arányában számított hányadának megfelelő összegű céltartalékot kell kimutatni. Amennyiben az előző év végéig ilyen címen képzett céltartalék ennél kevesebb, illetve több, a különbözettel a tárgyévben kell a céltartalékot növelni, illetve csökkenteni.

A céltartalék várható kötelezettségekre, és jövőbeni költségekre képzése a fordulónappal lezárt év eredménykimutatásában az egyéb ráfordítások terhére történik, amelyet a következő évi eredménykimutatásban az egyéb bevételek között legkésőbb a tárgyév végéig fel kell oldani, meg kell szüntetni.

Számlaösszefüggések a céltartalékokhoz

T86	K42	A fordulónappal lezárt évre vonatkozó céltartalékképzés
T42	K96	Az előző évben képzett céltartalék megszüntetése
T44	K384	Következő évben a devizahitel tartozás törlesztése
T87	K39	A törlesztésre jutó halasztott ráfordítás feloldása
T86	K429	Az elhatárolt, nem realizált árfolyamveszteség miatt szükséges céltartalék képzés
T429	K96	Céltartalék feloldás

F. Kötelezettségek

Kötelezettségek azok a vállalkozási, szállítási, szolgáltatási és egyéb szerződésekből eredő, pénzfórmában teljesítendő, elismert fizetési kötelezettségek, melyekhez kapcsolódóan a vállalkozó, a szolgáltató, a hitelező, a kölcsönt nyújtó teljesítése és annak elfogadása megtörtént.

A kötelezettségek lehetnek hátrasoroltak, hosszú és rövid lejáratúak.

I. Hátrasorolt kötelezettségek

Hátrasorolt kötelezettségnek kell tekinteni azokat a kapott kölcsönöket, amelyeknél a kölcsönt nyújtó követelése a törlesztések sorrendjében a tulajdonosok előtti legutolsó helyen áll, eredeti futamideje öt évet meghaladó, törlesztése az eredeti lejárat előtt nem lehetséges.

II. Hosszú lejáratú kötelezettségek

Hosszú lejáratú kötelezettség - a hitelezővel kötött szerződés szerint - az egy évnél hosszabb lejáratra kapott kölcsön (ideértve a kötvénykibocsátást is) és hitel, amelyek főkönyvi számlái a következők:

- 441 Hosszú lejáratra kapott kölcsönök
- 442 Átváltoztatható kötvények
- 443 Tartozások kötvénykibocsátásból
- 444 Beruházási és fejlesztési hitelek
- 445 Egyéb hosszú lejáratú hitelek
- 446 Tartós kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben
- 447 Tartós kötelezettségek egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben
- 449 Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek

A számlákat a hitelezővel kötött szerződéseknek megfelelő tagolásban kell vezetni. A hitelekről és kölcsönökről analitikus nyilvántartást kell vezetni, s a mérlegkészítéskor a mérleg fordulónapját (dec.31.) követő egy éven belül esedékes törlesztő részleteket ki kell emelni.

Hosszú lejáratú kötelezettségként kell kimutatni a lízingbe vevőnél a pénzügyi lízingbe vett, beruhásként elszámolt eszköz miatti kötelezettséget is.

III. Rövid lejáratú kötelezettségek

Rövid lejáratú kötelezettségként kell elszámolni az egy évet meg nem haladó lejáratra kapott kölcsönt, hitelt, a vevőtől kapott előleg összegét, a szállítói és váltó tartozásokat, valamint az egyéb rövid lejáratú kötelezettségeket.

A szervezet ebben a számlacsoportban vezeti az áruszállításból, munka teljesítéséből, vagy szolgáltatásból származó minden kötelezettségét, beleértve az előzetesen felszámított általános forgalmi adó összegét is, a szállítók követelésének kiegyenlítésére átutalt összegek, valamint a kötelezettséget csökkentő tételek ugyancsak itt kerülnek kimutatásra.

Külön csoportokban szerepelnek a belföldi, a külföldi szállítók, és a vevőktől kapott előlegek.

A külföldi pénzügyi értékre szóló tartozások a devizakönyvelés rendszerében ügyletenként és eredeti pénznemben kerülnek könyvelésre, ezek átszámított és összesített értékének kell egyeznie a forintban vezetett szintetikus számlákkal. A könyvelt összeg és a kiegyenlítéskori választott MKB hivatalos devizaárfolyamon forintosított deviza-ellenérték forint értéke alapján mutatkozó árfolyam különbözetet a pénzügyi műveletek egyéb ráfordításai, vagy a pénzügyi műveletek egyéb bevételei között kell elszámolni.

Értékelés a mérlegkészítéskor:

A szállítókkal szemben forintban fennálló kötelezettségeket a mérleg fordulónapján meglévő, egyeztetett összegben kell értékelni.

A devizában fennálló, elismert, egyeztetett kötelezettségek év végi értékelésekor az Értékelési szabályzatban rögzítettek szerint kell eljárni.

A számlacsoportban vezetett számlák analitikájának nyitott tételeiből az év végén olyan kimutatást kell készíteni, amelyből a számlaegyenleg részleteiben is megállapítható, a keletkezés időpontjának feltüntetésével.

A rövid lejáratú kötelezettségek kimutatására az alábbi számlák szolgálnak:

- 451 Rövid lejáratú kölcsönök
- 452 Rövid lejáratú hitelek
- 453 Vevőktől kapott előlegek
- 454 Belföldi szállítók
- 455 Külföldi szállítók
- 456 Egyéb tartozások
- 457 Váltó tartozások
- 458 Rövid lejáratú kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben

- 459 Rövid lejáratú kötelezettségek egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben
- 46 Rövid lejáratú kötelezettségek adók miatt
- 47 Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek

451-452 Rövid lejáratú hitelek és kölcsönök

Itt kell könyvelni a pénzügyintézetektől, valamint az egyéb hitelezőktől felvett egy évnél nem hosszabb lejáratú hitelek és kölcsönök összegét.

A számlához kapcsolódóan olyan analitikus nyilvántartást kell vezetni, hogy a kölcsönkapott pénzeszközök még vissza nem fizetett összege hitelezőnként megállapítható legyen.

454 Belföldi szállítók

A főkönyvi könyveléshez kapcsolódó analitikus nyilvántartásban szerepelnek a szállítók ügyfelenkénti bontásban, amely tartalmazza a kapcsolt vállalkozásokkal szemben fennálló kötelezettségek összegeit is.

453 Vevőtől kapott előlegek

A számlán a vevőtől forintban kapott előlegeket a befolyt összegben kell kimutatni. A devizában, valutában kapott előlegek esetén:

- ha a deviza számlán, a valuta valutapénztárban lett elhelyezve, akkor állományba vétel a pénzügyi teljesítés napján érvényes a választott hivatalos devizaárfolyamon meghatározott összegben történik.,
- ha a deviza forintértéke a szervezet forintszámláján kerül jóváírásra, akkor állományba vétele a bank által jóváírt összegben történik.

A vevőnek történő kiszámlázáskor a vevőtől kapott előlegeket az előleg könyv szerinti értékén kell átvezetni a külföldi vevővel szembeni követelés csökkenéseként (árfolyam különbözet csak a vevők számlán lehet). Ha a vevő felé a kiszámlázás a fordulónapig nem történt meg, akkor az év végi értékelést a devizás eszközök és kötelezettségek általános értékelési szabályai szerint kell elvégezni. Ha a fordulónap és a mérlegkészítés napja között következik be olyan esemény, amely miatt a kapott előleg visszafizetendő, akkor az már nem előlegnek minősül, hanem egyéb rövid lejáratú kötelezettségként kell kezelni.

455 Külföldi szállítók

A szervezet külföldi szállítóival kapcsolatos tartozásait eredeti pénznemben és Ft-ban kell vezetni.

46 Adók

A számlatükör szerint ez a csoport az állami költségvetéssel kapcsolatos passzív jellegű elszámolások számláit tartalmazza.

A **461** számla a szervezeti elszámolásra szolgál.

A számlával szemben kell elszámolni a befizetett előlegek összegeit. Az éves elszámoláskor a különbözetet az adóhatósággal pénzügyileg rendezni kell.

A **462** számlákon a személyi jövedelemadó elszámolásával kapcsolatos összegeket kell könyvelni, a számla egyenlege a hátralévő SZJA tartozást mutatja.

A főkönyvi számlákhoz kapcsolódó analitikus nyilvántartás keretében biztosítani kell a statisztikai adatszolgáltatáshoz, az adóelszámoláshoz szükséges adatokat.

463 Költségvetési befizetési kötelezettségek

A költségvetési befizetési kötelezettségeket jogcímenkénti elkülönítésben a Számlatükörben megnyitott számlákon kell könyvelni.

465 Vám- és Pénzügyőrség elszámolási számla

Ezen a számlán kell kimutatni az állami költségvetéssel szembeni olyan befizetési kötelezettségeket és igényeket, amelyeket pénzügyileg a Vám- és pénzügyőrség bonyolít. Így itt kell könyvelni a vámot, a vámkezelési díjat, az import beszerzéshez, illetve beruházáshoz kapcsolódóan kivetett általános forgalmi adót.

466 Előzetesen felszámított forgalmi adó

Az előzetesen felszámított általános forgalmi adó meghatározás a szervezet beszerzéseit terhelő általános forgalmi adót jelenti. A számlacsoportban megnyitott számlák összevontan kimutatják azt az összeget, amelyet a szervezet az általa fizetendő általános forgalmi adóból - a 467 számcsoport részletező számlái szerint - a pénzügyi teljesítéskor levonásba helyezhet.

A főkönyvi számla összegének egyeznie kell a tételesen vezetett analitikus nyilvántartással, ezzel lehetőséget biztosítva az előzetesen felszámított általános forgalmi adó elszámolásának belső és külső ellenőrzéséhez.

Ha a beérkezett számla alapján egyértelműen megállapítható, hogy kizárólag adóköteles (0 adókulcsos is) értékesítés teljesítéséhez beszerzett termék vagy szolgáltatás forgalmi adójáról van szó, akkor azt tételesen a 4661 - 4664 számú számlákra kell könyvelni.

Ezek tartalma:

4661 Előzetesen felszámított általános forgalmi adó

A számla terhére kell könyvelni a szállítói számlában felszámított általános forgalmi adót, ami a belföldi beszerzések, szolgáltatások igénybevétele miatt merül fel.

A készpénzes vásárlásnál a szervezet, mint vevő köteles az adó kiszámítását elvégezni az egyszerűsített számlában feltüntetett adókulcs figyelembevételével. Számla nélkül az előzetesen felszámított általános forgalmi adót nem szabad könyvelni.

4662 Importbeszerzések előzetesen felszámított forgalmi adója

A számla terhére kell könyvelni az első belföldi tulajdonosnál - a beruházásnak nem minősülő - importtermékek vámhatóság által kivetett, majd befizetett előzetesen felszámított általános forgalmi adó összegét.

Előzetesen felszámított adóként csak a befizetést követően számolható el a VPOP által kivetett, illetve önadózás keretében befizetett ÁFA.

4663 Tárgyi eszközök előzetesen felszámított általános forgalmi adója

A számla terhére kell könyvelni a számlázott beruházási ráfordítások és a saját vállalkozásban végzett beruházások értéke után visszaigényelhető forgalmi adót.

4664 Uniós termékbeszerzés előzetesen felszámított általános forgalmi adója

A számla terhére kell könyvelni azt az adó összeget, melyet a szervezet az EU-ból behozott termékbeszerzéssel kapcsolatosan visszaigényelhető áfaként tüntet fel adóbevallásaiban.

4665 Uniós szolgáltatások igénybevételekor felszámított általános forgalmi adó

A számla terhére kell könyvelni azt az adó összeget, melyet a szervezet az EU-ból igénybevett szolgáltatásokkal kapcsolatosan visszaigényelhető áfaként tüntet fel adóbevallásaiban.

4669 Előzetesen felszámított áfa arányosításhoz

A számla terhére kell könyvelni a szállítói számlában felszámított általános forgalmi adót, ami a belföldi beszerzések, szolgáltatások igénybevétele miatt merül fel és az áfa arányosításba bevonandó tételt tartalmaz.

A 466 számlák követel oldalán év közben csak a helyesbítő és a sztornó tételek szerepelhetnek, évnnyitás után pedig az egyenlegeket a 468 számlára kell átvezetni.

467 Fizetendő általános forgalmi adó

Ebben a számlacsoportban azokat a számlákat kell megnyitni, amelyeken a szervezet által fizetendő általános forgalmi adót kell rögzíteni. A szervezet a kimenő számlákon feltünteti az adóelszámolás alapját képező adatokat és analitikus nyilvántartás vezetésével támasztja alá, adókulcsenkénti részletezésben, a fizetendő forgalmi adó összegét.

A 467 számlák terhére év közben csak a helyesbítő és sztornó tételek könyvelhetők, évnnyitás után pedig a számlák egyenlegét a 468 számlára kell átvezetni.

468 Általános forgalmi adó pénzügyi elszámolási számla

A szervezetnek bevallási időszakonként meg kell állapítania

- előzetesen felszámított általános forgalmi adó összegét, amely a vonatkozó számlák - 466 számlacsoport - összevont egyenlegéből tevődik össze, továbbá
- a fizetendő általános forgalmi adó összegét, amely a 467 számlacsoport számláinak összevont egyenlegéből áll rendelkezésre.

A két számlacsoport egyenlegének különbözete és annak előjele határozza meg, hogy a szervezetet befizetési kötelezettség terheli-e illetve, hogy a költségvetésből jogosult visszaigénylésre.

Ezt a számlát év közben a pénzügyi teljesítés nyilvántartása miatt szükséges vezetni és számviteli szempontból a rendezés helyessége úgy állapítható meg, hogy a bankérintés lekönyvelése után a 466-468 csoportokat összevontan vizsgálva, egyenleg nem mutatkozhat. Amennyiben az egyezőség nem áll fenn, úgy az analitika és a szintetikus könyvelés közötti eltérést fel kell deríteni.

Évnyitás után erre a számlára kell átvezetni a 466 és 467 számlacsoport számláinak egyenlegét, az évváró mérleg készítésekor a kötelező egyezőséget - a számlák előzetes rendezésével - biztosítani kell.

469 Helyi adók elszámolása

Ezen a számlán kell elszámolni az önkormányzatok részére fizetendő iparüzési, idegenforgalmi, kommunális, épület és építményadó, valamint a gépjármű súlyadó miatti kötelezettségeket.

471 Jövedelem elszámolási számla

A számla a személyi jövedelemadó alapját képező munkabérek, (beleértve a betegszabadság idejére már a keresőképtelenség első 15 napjára táppénzt is), munkadíjak, bérjellegű egyéb költségként elszámolt kifizetések, valamint a személyi jellegű egyéb kifizetések között elszámolt táppénz, illetve egyéb személyi jövedelemadó fizetési kötelezettség alá eső juttatások kifizetésének, átutalásának és felosztásának elszámolására szolgál.

A jövedelem kifizetési és a jövedelem felosztási számlák egyenlege hó végén a tárgyhónapot terhelő, de a munkavállalónak a következő hónapban kifizetendő jövedelmek összegét mutatja. Ha valamilyen oknál fogva a munkavállaló havi keresete kevesebb, mint a részére folyósított előleg, illetve felvett munkabér, a különbözetet át kell vezetni az előleg számlára.

A jövedelem elszámolási számla tartozik oldalára kell könyvelni a pénztárból történő kifizetéseket, a bankon keresztül történő átutalásokat, valamint a munkabérből levont nyugdíjjárulékot, személyi jövedelemadó előleget, a levont különféle előlegeket és tartozásokat.

A jövedelem elszámolási számlák követel oldalára kell könyvelni a költségként elszámolásra kerülő bért, állománycsoportonkénti bontásban.

472 Fel nem vett járandóságok

A számlán az elszámolt és a dolgozókat megillető, de fel nem vett munkabérek (munkadíjak és táppénzek stb.) összegeit kell jogcímenkénti bontásban nyilvántartani. A számlák javára kell bevételezni a fel nem vett munkabérek, táppénzeket, jutalmakat stb. és a számlákhoz kapcsolódóan olyan névszerinti nyilvántartást kell vezetni, amelyből megállapítható a dolgozó neve, az elszámolás időpontja és jogcíme.

473 Magánnyugdíjpénztári kötelezettség

A számlacsoport számláin – nyugdíjpénztárankénti bontásban - a nyugdíjpénztárakkal kapcsolatos elszámolásokat kell könyvelni.

4799 Kötelezettségek támogatás kifizetővel szemben

A számlán kell nyilvántartani a támogatás kifizetőjétől kapott még el nem számolt összeget.

Számlaösszefüggések a rövidlejárató kötelezettségekhez

T454	K384	Szállítók követeléseinek kiegyenlítése
T455		
T384	K43, 45	Más vállalkozástól, egyéb jogi személytől kölcsön kapott pénzeszköz miatti tartozás könyvelése

T5	K454	A vásárolt termék, szolgáltatás könyvelése, szállítói számla alapján
T455	K97	Külföldi szállítókkal szemben fennálló kötelezettség kiegyenlítése során keletkezett árfolyamnyereség elszámolása
T87	K455	Külföldi szállítókkal szemben fennálló kötelezettség kiegyenlítése során keletkezett árfolyamveszteség elszámolása
T461	K384	Tárgyévi társasági adó előleg átutalása
T891	K461	A tárgyévi szervezeti adó előleg és az éves eredmény alapján megállapított nyereségadó könyvelése
T471	K462	Bérfeladás alapján a levont személyi jövedelemadó előleg könyvelése
T462	K384	Az adóhatósághoz átutalt személyi jövedelemadó előleg könyvelése
T462	K381 K384 K471	Adótöbblet összegének rendezése a dolgozóval
T361 T471	K462	Adóhátralék tartozáskénti előírása
T56	K463	Adók járulékok elszámolása
T868	K469	Helyi adók bevallásának elszámolása
T46	K9795	Kerekítésből adódó különbözetek rendezése, előjeltől függően
T8795	vagy K 46	
T16 T814	K465	Vámköltség kivetésének könyvelése
T465	K384	Vám és pénzügyőrségi tartozás kiegyenlítése
T468 T467	K466 K468	Évzárás után a számlák összevezetése
T55	K471	A költségként elszámolt munkabér összegének könyvelése
T471	K462 K463	A jövedelemből levont személyi jövedelemadó előlegek és különféle tartozások könyvelése
T471	K473	Jövedelemből levont, a magánnyugdíj szervezetet megillető levonások könyvelése
T384	K4799	Támogatási előleg
T4799 T4799	K9671 K9672	Elszámolt támogatás központi költségvetésből Elszámolt támogatás önkormányzatoktól

G. Passzív időbeli elhatárolások

A passzív időbeli elhatárolások olyan helyesbítő könyvelések, amelyek a szervezet évközi elszámolásai során kimutatott eredményét csökkentik.

Passzív időbeli elhatárolásként kell kimutatni:

- a) azokat a befolyt bevételeket, amelyek a mérleg fordulónapja utáni időszak árbevételét képezik,
- b) azokat a mérleg fordulónapja előtti időszakot terhelő költségeket, amelyek kiadásként csak a tárgyévet követően jelennek meg,
- c) a mérleg fordulónapja és elkészítésének időpontja között érkezett, de a tárgyévhez kapcsolódó kártérítési igényt, késedelmi kamatot, bírságot,
- d) a tárgyévhez kapcsolódó, a mérlegkészítés időpontjáig kifizetésre került illetve már megállapított, de ki nem fizetett prémiumot, jutalmat és azok járulékát,
- e) az egyéb bevételként elszámolt, költségek, (ráfordítások) ellentételezésére kapott támogatások költséggel, ráfordítással még nem ellentételezett összegét,
- f) a rendkívüli bevételként elszámolt halasztott bevételeket, amelyekkel szemben a költség, ráfordítás később kerül elszámolásra, mint a
 - = fejlesztési célra kapott támogatás, juttatás összege,
 - = átvett pénzeszközök, elengedett kötelezettségek (ha eszkozhöz kapcsolódik) összege,
 - = térítés nélkül átvett eszközök,
 - = ajándékként, hagyatékként kapott, többletként talált eszközök értéke.

Évnyitás után (legkésőbb a fordulónapig) az a) - d) pontokban felsorolt elhatárolásokat meg kell szüntetni, a passzívát tételesen vissza kell vezetni a megfelelő számlára, majd ezt követően a költség, ráfordítás és árbevétel, bevétel jellegű tételeket az alapbizonylatokról újra le kell könyvelni.

Az e) pont alatti elhatárolást a költségek, ráfordítások tényleges felmerülésekor, illetve a támogatási szerződésben, megállapodásban foglaltak teljesülésekor kell megszüntetni.

A támogatásként, juttatásként, térítés nélkül átvett eszközként kimutatott passzív időbeli elhatárolást, a fejlesztés során megvalósított eszköz, az elengedett kötelezettséghez kapcsolódó eszköz, illetve a térítés nélkül átvett eszköz (ideértve az ajándékként, a hagyatékként kapott, a többletként fellelt eszközt is) beszerzési értékének, illetve beszerzési értéke arányos részének amortizáció költségkénti elszámolásával párhuzamosan kell megszüntetni.

A költségek (ráfordítások) ellentételezésére véglegesen kapott támogatások összegének elhatárolását a költségek, ráfordítások tényleges felmerülésekor, teljesítésekor kell megszüntetni.

Számlaösszefüggések a passzív időbeli elhatárolásokhoz

T5	K48	A tárgyidőszakot terhelő, de csak a következő időszakban felmerülő költség
T9	K48	A következő éveket illető bevétel
T96	K48	Térítés nélkül átvett eszközök, többletként fellelt, ajándékba, illetve hagyatékként kapott eszközök tárgyévben le nem írt részének elhatárolása
T48	K96	Következő évben az adott évi leírásával azonos összegű elhatárolás feloldása (visszacsepegtetése)
T96	K48	Fejlesztési célra kapott juttatás, támogatás tárgyévben fel nem használt részének elhatárolása
T48	K96	Következő évben a költséggel ellentételezett összeggel azonos elhatárolt támogatás, juttatás feloldása (visszacsepegtetése)

49 Évi mérlegszámlák

A számlacsoport a mérlegszámlák megnyitásával és lezárásával kapcsolatos technikai számlákat, valamint az év végi zárlat alkalmával a szervezet adózott eredményének elszámolására szolgáló számlákat tartalmazza.

491 Nyitómérleg számla

A számlát a főkönyvi számlák megnyitására kell használni. A számlán a nyitótételeket a zárómérleggel egyezően - ellentétes oldalon - kell könyvelni. A Nyitómérleg számla forgalma nem térhet el az előző évi zárómérleg számla forgalmától.

A Nyitómérleg számla követel oldalára kell könyvelni a nyitó aktívák, tartozik oldalára a nyitó passzívák értékét.

492 Zárómérleg számla

Ezt a számlát a szervezet a könyvelés lezárására használja olyan formában, hogy ide vezeti át az 1-4 számlaosztályok, valamint a 419 Mérleg szerinti eredmény számla egyenlegét az év végi zárlat alkalmával.

A számla tartozik oldalára a záró aktívák, követel oldalára a záró passzívák értékét kell könyvelni, az éves eredmény összegét az eredmény jellegétől függően kell a számla javára vagy terhére átvezetni.

Számlaösszefüggések a mérlegszámlákhoz

T1,2,3	K491	A nyitó tételek könyvelése
	és	
T491	K4	
T491	K419	Az adózott eredmény számla megnyitása
	vagy	
T419	K491	
T492	K1,2,3	A zárótételek könyvelése
	és	
T4	K492	
T419	K492	Az adózott eredmény átvezetése
	vagy	
T492	K419	

493 Adózott eredmény elszámolása

A számla az adózás utáni eredmény kimutatására szolgál. Az adózott eredmény csak a tulajdonosokat megillető osztalékra vehető igénybe.

Erre a számlára kell átvezetni az adózás után a 8 és 9 számlák egyenlegeit.

Az osztalék fizetésére igénybe vett eredménytartalék az adózott eredmény javára számolandó el. Az adózott eredmény terhére kell elszámolni a fizetett illetve jóváhagyott osztalék összegét. Ezen elszámolások után a számla egyenlegét a mérleg szerinti eredményszámlára kell átvezetni.

Számlaösszefüggések az eredményfelosztáshoz

T891	K461	A szervezeti adófizetési kötelezettség elszámolása
T9	K493	Az adózás után a 8 és 9 számlaosztály számláinak átvezetése
T493	K8	
T493	K419	Az adózott eredmény átvezetése az adózott eredmény számlára
	vagy	
T419	K493	

5. Számlaosztály

Ebben a számlaosztályban kell kimutatni az időszakban felmerült összes költséget költségnemenkénti - vagyis egynemű költségfajta szerinti - bontásban. A költségek költségnemenkénti összegét (ami a le nem vonható ÁFA-t is magában kell, hogy foglalja) az analitikus nyilvántartások (anyagelszámolás, bérleszámolás, tárgyi eszköz nyilvántartás stb.) feladásai szolgáltatják.

A következő költségnemek elkülönítése kötelező:

- anyagköltség,
- igénybe vett szolgáltatások költségei,
- egyéb szolgáltatások költségei,
- bérköltség,
- személyi jellegű egyéb kifizetések,
- bérjárulékok,
- értékcsökkenési leírás.

51 Anyagköltség

511 Anyagköltség

Itt kell könyvelni:

- Anyagbeszerzés költsége
- energia felhasználás (üzemanyag, ELMŰ, víz, gáz),
- nyomtatvány felhasználás,
- írószerszám, irodaszerszám felhasználás, irodafelszerelés, tisztítószer,
- szerszám, alkatrészek (gépjármű, gépek),
- virág, dekoráció, csomagolási kgt.,
- munkaruha, védőruha.

52 Igénybe vett szolgáltatások költségei

521 Szállítás-rakodás, raktározás költségei, utazási és kiküldetési költségek (napidíj nélkül)

Itt kell könyvelni:

- Az eszközökkel (készlet, tárgyi eszköz) kapcsolatban felmerült, ténylegesen egy adott eszköz értékéhez nem kapcsolható szállítási-rakodási, raktározási költségek,
- fuvardíj, szállítási kgt., rakodás, raktározás,

522 Bérleti díjak

Itt kell könyvelni:

- A szervezet által használt idegen eszközök használatáért fizetett összegek,
- bérleti díj (irodabérlés, egyéb bérlés, állandó rendszeresen fizetett parkolás),
- kölcsönzési díj (gépek, berendezések, felszerelések).

523 Karbantartási költségek

Itt kell könyvelni:

- A már aktivált, használt eszközök megfelelő működése érdekében felmerült költségek (pl.: tervszerű megelőző karbantartás, nagy karbantartás),
- javítás, karbantartás munkadíja, gk. javítás (anyagköltség nélkül).

524 Hirdetés, reklám, propaganda költségek

Itt kell könyvelni:

- A szervezet és tevékenységének népszerűsítésével, megismertetésével kapcsolatos költségek, ide tartozik a piackutatás is,
- vásár, kiállítás költsége,
- áruminta,
- hirdetés, reklám, propaganda, piackutatás.

525 Oktatás és továbbképzés költségei

Itt kell könyvelni:

- A munkavállalók, munkavégzésre kötelezett tagok oktatásával, továbbképzésével kapcsolatos összegek (terembérlés, szállás, oktatók díja).

526 Utazási és kiküldetési költségek

- A munkavállalóknak, munkavégzésre kötelezett tagoknak a szervezet tevékenységével kapcsolatos utazásainak költségei, ide tartozik az utazásszervezés is,
- taxi, parkolási díj, autópályadíj, minibusz, repülőjegy,
- szállodai szolgáltatás, vízumdíj.

527 Szakmai szolgáltatás költségei

Itt kell könyvelni:

- Könyvelés,
- könyvvizsgálat,
- adótanácsadás,
- egyéb tanácsadás,
- ügyvédi díj,
- adatfeldolgozás, tervezési díj,
- vámügyintézés (ha nem adott beszerzésre vonatkozik, külker. szaktanácsadás).

528 Bértmunka költségei, ügynöki jutalékok

Itt kell könyvelni:

- Bértmunka, mely nem tekinthető közvetített szolgáltatásnak, azaz nem ugyanabban a formában történt a továbbszámolás,
- bizományi díj,
- ügynöki jutalék.

529 Egyéb igénybe vett szolgáltatások

Itt kell könyvelni:

- Azok a szolgáltatások, amelyek nem tartoznak a közvetített szolgáltatások (815) körébe és a fenti igénybe vett szolgáltatási körök egyikébe sem sorolhatók be. Pl.:
 - mosás, vegytisztítás, takarítás, gk. mosás,
 - szakkönyv, szakanyag, folyóirat, napilap előfizetés, TV előfizetés,
 - fénymásolás, sokszorosítás, üvegezés, kulcsmásolás,
 - közös ktg., távfűtés, csatornázás,
 - állás hirdetés, tárgyi eszköz eladás hirdetése, nem reklám célú hirdetés,
 - pályázati díj,
 - rendezvényszervezés,
 - tervezés és lebonyolítás.

53 Egyéb szolgáltatások költségei

531 Hatósági igazgatási, szolgáltatási díjak, illetékek

Itt kell könyvelni:

- Eszközök bekerülési értékébe be nem számító díjak, illetékek,
- közzétételi díj.

532 Pénzügyi, befektetési szolgáltatási díjak

Itt kell könyvelni:

- Bank költség,
- pénzügyi szaktanácsadás, ha befektetéssel kapcsolatos és a vállalkozás fő profilja nem erre a tevékenységre irányul.

533 Biztosítási díj

Itt kell könyvelni:

- Az eszköz bekerülési értékébe be nem számítható biztosítási díj, azaz ami az aktiválás után merül fel,
- irodabiztosítás, eszökbiztosítás, KGFB, CASCO, lakásbiztosítás.

534 Költségként elszámolandó adók, járulékok, termékdíj

Itt kell könyvelni:

- Saját termelésű készletek saját boltba kiszállítása, ill. saját üzembe felhasználása során megfizetett adó, járulék, termékdíj.

539 Különféle egyéb költségek

Itt kell könyvelni:

- Minden olyan költség amely a fenti kategóriák egyikébe sem sorolható.

54 Bérköltség

541 Bérköltség

Itt kell könyvelni:

5411 Munkaviszonyból származó bér

- Munkaszerződés alapján foglalkoztatott munkavállalóknak kifizetett bruttó jövedelem összege

5412 Megbízási jogviszonyból származó jövedelem

- Megbízási szerződés alapján fizetett bruttó jövedelem.

5413 Tiszteletdíjak

- Választott testületi tagok tiszteletdíjai.

55 Személyi jellegű egyéb kifizetések

551 Munkavállalóknak, tagoknak fizetett személyi jellegű kifizetések

Itt kell könyvelni:

- Azok az egyéb kifizetések, amelyeket a munkáltató a munkavállaló részére jogszabályi előírás vagy saját elhatározása alapján teljesít. Ilyen például:
 - lakhatási költségtérítések,
 - nyújtott lakásépítési támogatás,
 - munkába járással kapcsolatos költségtérítések,
 - jutalmak,
 - táppénz, táppénz kiegészítés, táppénz hozzájárulás, betegszabadság díjazása,
 - munkavállaló részére kötött, de a munkáltató által fizetett baleset-, élet- és nyugdíjbiztosítás,
 - önkéntes- és magánnyugdíj pénztárba befizetett munkáltatói tagdíj kiegészítés,
 - munkáltatót terhelő, általa átvállalt személyi jövedelem adó,
 - végkielégítés,
 - korengedményes nyugdíj kiegészítés,
 - napidíj (csak munkaviszony esetén),
 - különböző pótlékok.

552 Jóléti és kulturális költségek

Itt kell könyvelni:

- Fizikai, szellemi regenerálódást elősegítő szabadidős tevékenységek költségei,
- uszoda, fitness, színház, mozi, koncert.

554 Kiküldetési rendelvénny

Itt kell könyvelni:

- kiküldetési rendelvénnyek elszámolását

559 Egyéb személyi jellegű kifizetések

Itt kell könyvelni:

- Találmányi díj, szabadalom vételára, újíttási díj,
- szerzői, írói díj, amelyet nem munkaviszonnnyal kapcsolatban fizetnek ki,
- reprezentáció költsége,
- pénzdíj,
- egészségügyi szolgáltatás.

56 Bérjárulékok

561 Szociális hozzájárulás

564 Szakképzési hozzájárulás

569 Egyéb bérjárulék

57 Értékcsökkenési leírás

571 Terv szerinti értékcsökkenési leírás

572 Használatba vételkor egy összegben elszámolt écs. leírás

Számlaösszefüggések a költségnemekhez

T51-53 K381,45 A költségek költségnemenkénti könyvelése

814 ELÁBÉ

Itt kell könyvelni:

- Az általában változatlan formában értékesített vásárolt anyagok, áruk bekerülési értékét kell számításba venni:
 - Beszerzési ár,
 - raktárba történő beszállításig felmerült költség,
 - szállítási, raktározási, rakodási költség,
 - közvetítói tevékenység, bizományi díj,
 - fogyasztási, jövedéki adó,
 - biztosítási díj,
 - vámterhek,
 - vámügyintézés, spedítóri díj, pénzforgalmi szolgáltatás díja.

815 Eladott (közvetített) szolgáltatások értéke

Itt kell könyvelni:

- Azok a szolgáltatások, ahol a vállalkozó vevője és nyújtója is a szolgáltatásnak (a szolgáltatást közvetlenül nem saját tevékenységéhez vette igénybe), és az így vásárolt szolgáltatás ténylegesen értékesítésre (továbbszámlázásra) is került.

86 Egyéb ráfordítások

Az egyéb ráfordítások között kell kimutatni azokat a felmerült ráfordításokat, amelyek nem a termékek, anyagok áruk értékesítéséből, és nem a teljesített szolgáltatásokból keletkeznek, az értékesítés nettó árbevételéhez szorosan nem kapcsolódnak, bár az üzemi (üzleti) tevékenység eredményét közvetlenül befolyásolják.

Az egyéb ráfordítások között kell könyvelni:

- az értékesített immateriális javak, tárgyi eszközök nettó értékét, az értékesítés időszakában,
- a követelések, készletek értékvesztését,
- az immateriális javak, tárgyi eszközök terven felüli értékcsökkenését,
- elemi kár, eszközkar veszteségét Ft-ban és devizában, árukár veszteségeket Ft-ban és devizában,
- a készletek hiányát, selejtezését,

- a baleseti járadékot; kártalanítást,
- a bírságokat, a kártérítéseket, késedelmi kamatot, kötbért, fekbért és kocsiálláspenzt;
- a hitelezési veszteséget,
- a várható kötelezettségek, a jövőbeni költségek fedezetére képzett céltartalékokat és az egyéb céltartalékok képzését,
- az eladott követelések könyv szerinti értékét,
- az állami költségvetéssel, a helyi önkormányzatokkal elszámolt adók, hozzájárulások összegét, amelyek nem tartoznak a beszerzési ár fogalmába.
- a térítés nélkül átadott vagyontárgyak nyilvántartott értékét, a térítés nélkül nyújtott szolgáltatások bekerülési értékét, a felszámított és az átvevő által meg nem térített ÁFA-val növelt összegben,
- a behajthatatlannak nem minősülő, elengedett követelés könyv szerinti értékét,
- a szervezetbe bevitt vagyontárgyak nyilvántartási értékét,
- az állami alapjuttatás fix és mozgó járadékának összegét,
- a fejlesztési célra véglegesen, illetve nem a vállalkozási tevékenységhez kapcsolódó átadott támogatásokat, juttatásokat,
- az egyéb célból véglegesen átadott (pénzügyileg rendezett) támogatásokat, juttatásokat,
- a tartozás átvállalása során - ellentételezés nélkül - átvállalt kötelezettség szerződés (megállapodás) szerinti összegét.

Az értékesített tárgyi eszközök nettó értéke főkönyvi számlára kell könyvelni az értékesített immateriális javak és tárgyi eszközök nyilvántartási értékét valamint az értékesítéssel kapcsolatos külön költségeket is.

A hitelezési veszteségek között kell kimutatni a meg nem térült, be nem folyt követeléseket, beleértve a behajthatatlan követeléseket is.

A káreseményekkel kapcsolatos költségek között kell elszámolni a helyreállítással, a mentéssel, a káresemény következményeivel kapcsolatos költségeket.

A mérlegkészítés időpontjáig a naptári évhez kapcsolódóan fizetett, elismert, bírságok, kötbérek késedelmi kamatok, kártérítések közé tartoznak az energiagazdálkodási, a légszennyezési, a csatorna, a szennyvíz, és egyéb szabálysértési bírságok, itt kell könyvelni az önkormányzatokat megillető késedelmi pótlékot, mulasztási bírságot is.

A mérleg fordulónapja és az elkészítés időpontja között kimutatott, elismert, a szervezettel szemben érvényesített, benyújtott a mérleggel lezárt évhez kapcsolódó kártérítési és egyéb igényeket az egyéb ráfordítások között történő elszámolás során passzív időbeli elhatárolások között kell kimutatni.

A céltartalék képzésre minden évben a mérleg fordulónapjára, a mérlegkészítés időpontjában kell az összeget megállapítani. A céltartalék képzés szükségességét minden évben újra kell vizsgálni.

Egyéb ráfordításként kell elszámolni követelés átruházásakor az engedményezett követelés könyv szerinti értékét.

A vállalkozási tevékenységhez kapcsolódó, a bekerülési érték részét nem képező, illetve a költségek között el nem számolható különböző adókat, hozzájárulásokat, illetékeket itt kell nyilvántartani a bevallott, fizetendő összeggel egyezően. Idesorolandó például a földadó, az önkormányzatokkal elszámolt adók, azaz az iparüzési, az idegenforgalmi, a kommunális, az épület, építmény és gépjármű súlyadó.

A vagyontárgyak térítés nélküli átadása nem tekinthető rendszeres, a szokásos vállalkozás körébe tartozó tevékenységnek.

Kötelezettségek átvállalásakor a tárgyévben teljesített törlesztésekkel megegyező összegben kell az aktív időbeli elhatárolást feloldani és a rendkívüli ráfordítások közé átvezetni.

87 Pénzügyi műveletek ráfordításai

A pénzügyi műveletek ráfordításai között kell kimutatni a fizetett kamatokat és kamat jellegű kifizetéseket, a pénzügyi befektetések értékvesztését, a pénzügyi befektetések és a forgatási célú

értékpapírok árfolyamvesztését, a deviza, valuta forintra történő átváltásokor keletkező árfolyamvesztését, és a pénzügyi műveletek egyéb ráfordításait.

Itt kell kimutatni:

- a rövid és hosszú lejáratú pénz- és kereskedelmi hitelek, kölcsönök, folyószámla hitelek, váltók után fizetendő, fizetett kamatok összegét függetlenül attól, hogy pénzügyintézetnek, más vállalkozóknak vagy magánszemélynek kell fizetni (nem tartoznak ide a tárgyi eszközök beszerzési költségeként elszámolt, a tárgyi eszközök üzembe helyezéséig felmerült kamatok),
- a kamatozó értékpapírok vételi árában lévő kamat,
- a pénzügyi lízing díjában lévő, a lízingbe vevő által fizetendő kamat összegét,
- a pénzügyi befektetések értékvesztését, azok visszairását,
- az eladásra vásárolt értékpapírok értékesítésekor a szerződés szerinti eladási napon kimutatott árfolyamvesztését,
- a határidős ügyletek határidős árfolyamon számított forint összege és a lejárat napján érvényes árfolyamon számított forintösszege közötti különbözetet,
- a befektetett pénzügyi eszközök között lévő részesedések, értékpapírok értékesítésekor a szerződés szerinti napon kimutatott árfolyamvesztését,
- a közös üzemeltetés esetén a megtérített költségeket, az átadott nyereséget,
- a deviza- és valutakészletek átváltásával, valamint a devizás értékpapírokhoz, befektetett pénzügyi eszközökhöz, követelésekhez, kötelezettségekhez kapcsolódó, az üzleti évben pénzügyileg realizált árfolyam veszteségeket, és a deviza- valutakészlet, devizás értékpapír, befektetett pénzügyi eszköz, követelés, kötelezettség mérleg fordulónapi értékelésekor összevontan elszámolt árfolyamvesztését,
- a kerekítési különbözeteket.

A fizetendő (fizetett) kamatok, kamatjellegű kifizetéseket abban az időszakban kell elszámolni, amikor azok gazdaságilag keletkeztek, felmerültek, függetlenül a pénzügyi teljesítéstől. A kamatoknál az időbeli elhatárolás elvét alkalmazni kell, de csak olyan arányban, ahogyan az az adott időszakot terheli.

Nyereséget terhelő adók

A 891 számlán kell kimutatni a tárgyidőszakra elszámolt szervezeti adót.

Számlaösszefüggések az egyéb ráfordításokhoz

T8632	K44	Bírságok, felárak, kártérítések, késedelmi kamatok, kötbérek, fekbérek, kocsiálláspénz könyvelése
T8651	K421	Várható kötelezettségekre képzett céltartalékok könyvelése
T8652	K 422	Céltartalék képzés a jövőbeni költségekre
T8653	K429	Egyéb címen képzett céltartalékok könyvelése
T8632	K4638	Adóbírság, késedelmi pótlék, önellenőrzési pótlék befizetési kötelezettség
T 8632	K38	Késedelmi pótlék befizetése adóhatósági kivetés alapján
T8672	K469	Helyi adók könyvelése
T874	K38	Pénzügyintézeteknek, más vállalkozóknak fizetett kamatok
T876	K382	Deviza, valuta készlet forintra váltásához kapcsolódó
	K386	árfolyamvesztés
T868	K38	Véglegesen átadott pénzeszközök

9. Számlaosztály

Értékesítés árbevétele és bevételek

A számlaosztály számláin kell kimutatni az értékesítés nettó árbevételét mind a főtevékenység, mind a melléktevékenység vonatkozásában, továbbá az egyéb bevételeket, a pénzügyi műveletek bevételeit, valamint a rendkívüli bevételeket.

Árbevételként kell elszámolni az üzleti évben értékesített termékek, anyagok, áruk, és teljesített szolgáltatások felárral növelt, engedményekkel csökkentett - ÁFA-t nem tartalmazó - ellenértékét.

Az árbevételt mindig a teljesítés időszakában a vevőknek kiállított (elküldött) számlákkal, vagy a kapott - általános forgalmi adót nem tartalmazó - ellenértékkel egyezően kell könyvelni.

Az árbevételnek tartalmaznia kell a továbbszámolt közvetített szolgáltatások értékét.

Az árbevételnek minden olyan szolgáltatás ellenértékét tartalmaznia kell, amelynél a szervezet teljesítése a tárgyidőszak utolsó napjáig megtörtént, függetlenül attól, hogy a szolgáltatás ellenértékét a megrendelő kiegyenlítette-e vagy sem. Teljesítés alatt a szállítási szerződésben meghatározott feltételek szerinti kötelezettségek, szolgáltatások elvégzését kell érteni. A vevők által adott előlegeket azonban árbevételként elszámolni nem szabad.

Ha a szerződésben meghatározott teljesítés még nem történt meg, a pénzügyileg esetleg már lebonyolított tételeket előlegnek kell tekinteni.

Az árbevétel elszámolásának alapbizonylata a szabályszerűen kiállított számla.

Az értékesítés nettó árbevételében csak a szervezeten kívül állók által elismert értékesítés, teljesített szolgáltatás ellenértéke szerepeltethető.

Az értékesítés nettó árbevételében nem mutatható ki a befektetett eszközök értékesítésének ellenértéke. Az immateriális javak és a tárgyi eszközök értékesítésének ellenértékét az egyéb bevételek, a befektetett pénzügyi eszközök értékesítésének ellenértékét pedig a pénzügyi műveletek között kell kimutatni.

Az értékesítés nettó árbevétele nem tartalmazhatja az értékesítésről kiállított számlában - a konkrét vásárolt és saját termelésű készlethez, szolgáltatásnyújtáshoz kapcsolódóan - adott engedmény összegét.

Az értékesítés árbevételének helyesbítését az erről kiállított számla alapján kell végrehajtani. A helyesbítés összegét az értékesítés nettó árbevételét csökkentő tételeként kell elszámolni. A tárgyévét érintő helyesbítéseket az érvényesítéskor (az adott hónapban) kell elvégezni. A beszámolási időszakot érintő és a mérlegkészítés időpontjáig végrehajtott helyesbítéseket az éves beszámoló elkészítéséig kell érvényesíteni.

Export árbevételként kell elszámolni a termékek, anyagok, áruk külföldi vevőnek külkereskedelmi áruforgalomban külföldre, illetve külföldön történő értékesítését, valamint a külföldi igénybevevőnek külföldön végzett szolgáltatásnyújtás értékét, függetlenül attól, hogy az ellenértéket devizában, valutában, importbeszerzéssel vagy Ft-ban fizetik ki.

Az export árbevétel elszámolása szempontjából külföldi vevő, külföldi szolgáltatást igénybevevő az, akinek székhelye, vagy állandó telephelye, ezek hiányában szokásos tartózkodási helye Magyarországon kívüli területen van.

A külföldi értékesítés árbevételeit a választott hivatalos devizaárfolyama szerinti forint értékben kell számításba venni.

91 Alaptevékenységből származó értékesítés nettó árbevétele

A számlacsoportok a tevékenységek árbevételének kimutatására szolgálnak. A számlacsoport számlarendi bontása, a részletező számlákon történő rögzítés biztosítja az előzőekben leírt, illetve az előírások által meghatározott elkülönítés végrehajtását.

92 Vállalkozási tevékenységből származó értékesítés nettó árbevétele

96. Egyéb bevételek

Egyéb bevételnek azokat az értékesítés nettó árbevételébe nem sorolható bevételeket kell tekinteni, amelyek a rendszeres tevékenység alkalmával merülnek fel és ahhoz szorosan kapcsolódnak.

Egyéb bevételként kell elszámolni:

- az immateriális javak, a tárgyi eszközök értékesítéséből származó bevételeket,
- a követelések, készleteket visszaírt értékvesztését
- a káreseményekkel kapcsolatos bevételeket és kártérítéseket,
- a naptári évhez kapcsolódó, a mérlegkészítés időpontjáig megkapott bírságok, kötbérek, késedelmi kamatok, kártérítések összegét,
- a behajthatatlannak minősített követelésekre történt befizetések összegét,
- a képzett céltartalékok összegének felhasználását (csökkenését, megszűnését),
- az eladott követelések szerződés szerinti értékét,
- a költségek, ráfordítások ellentételezésére a vállalkozási tevékenységhez kapcsolódóan visszafizetési kötelezettség nélkül kapott támogatásokat, juttatásokat,
- a gazdasági szervezetbe bevitt vagyontárgyak szervezeti szerződésben, alapszabályban meghatározott értékét,
- az elengedett kötelezettségek összegeit, ha az beszerzett eszközökhöz kapcsolódik,
- a fejlesztési célra véglegesen kapott támogatásokat, juttatásokat,
- nem a vállalkozási tevékenységhez kapcsolódóan a költségek, ráfordítások ellentételezésére
- visszafizetési kötelezettség nélkül - kapott (pénzügyileg rendezett) támogatásokat, juttatásokat,
- szövetségi tagdíjakat
- az egyéb célból véglegesen átvett (pénzügyileg rendezett) pénzeszközöket,
- a térítés nélkül átvett eszközök átadónál kimutatott nyilvántartás szerinti értékét,
- az ajándékként, hagyatékként kapott, többletként fellelt eszközök piaci értékét,
- az elengedett kötelezettségek összegeit.

A tárgyi eszközök, immateriális javak rendszeresen visszatérő értékesítése része a szokásos tevékenységnek. Az ebből származó bevételt - az értékesítésre vonatkozó számla alapján - az egyéb bevételek között kell elszámolni, a fizetendő általános forgalmi adó egyidejű nyilvántartásba vétele mellett.

A térítés nélkül átvett, többletként fellelt, ajándékba, illetve hagyatékba kapott eszközök állományba vételének rendkívüli bevételként történő elszámolása után a tárgyévben le nem írt részt passzív időbeli elhatárolásként kell könyvelni, majd a következő évben az adott évi leírásával azonos összegű elhatárolást fel kell oldani, vissza kell csöpögtetni.

A fejlesztési célra kapott támogatás, juttatás, illetve nem a vállalkozási tevékenységhez kapcsolódóan kapott támogatás, juttatás rendkívüli bevételként történő aktiválása után a tárgyévben fel nem használt juttatásokat, támogatásokat passzív időbeli elhatárolásként kell elszámolni, majd a következő évben a költséggel ellentételezett összeggel azonos elhatárolt támogatást, juttatást fel kell oldani, vissza kell csöpögtetni.

97 Pénzügyi műveletek bevételei

A pénzügyi műveletek bevételei közé tartoznak a kapott kamatok, kamat jellegű bevételek, a kapott osztalék és részesedés, továbbá a pénzügyi műveletek egyéb bevételei.

Az eredménykimutatásban a kapott (járó) osztalékként és részesedésként kell kimutatni:

- a tulajdoni részesedést jelentő befektetések után kapott illetve járó összeget, amennyiben a mérlegkészítés napjáig az ismertté vált. Amennyiben a kapott osztalék és részesedés pénzügyi rendezése a mérleg készítéséig nem történt meg, akkor a járó osztalékot, részesedést az egyéb követelések között kell nyilvántartásba venni.

Részesedések értékesítésének árfolyamnyereségeként kell elszámolni a befektetett pénzügyi eszközök között kimutatott tulajdoni részesedést jelentő befektetés értékesítésekor realizált árfolyamnyereséget. Az eredménykimutatásban a befektetett pénzügyi eszközök kamatai árfolyamnyeresége között kell kimutatni:

- a befektetett pénzügyi eszközök között kimutatott, hitelviszonyt megtestesítő kamatozó értékpapír beszerzésekor a vételárban lévő, elszámolt kamat összegét, eladáskor az eladási árban lévő kamatot,
- eladáskor vagy beváltáskor az eladási ár, illetve a névérték és a könyvszerinti érték közötti nyereség jellegű különbözetet,
- a tartósan adott kölcsönök, tartós bankbetétek után a tárgyévben kapott kamatot, illetve az időarányosan járó részt, az aktív időbeli elhatárolásokkal szemben elszámolva.

Az eredménykimutatásban az egyéb kapott (járó)kamatok és kamat jellegű bevételek között kell kimutatni:

- a forgóeszközök között kimutatott kölcsönök, a kamatozó betét számlán elhelyezett betétek, váltókövetelések után tárgyévben kapott kamatokat, illetve az időarányosan (járó) kamatok összegét, aktív időbeli elhatárolásokkal szemben elszámolva,
- a forgóeszközök között kimutatott diszkont értékpapír vételára és névértéke közötti különbözetéből a tárgyévre időarányosan jutó összeget,
- a forgóeszközök között kimutatott, hitelviszonyt megtestesítő kamatozó értékpapír beszerzésekor a vételárban lévő, elszámolt kamat összegét, eladáskor az eladási árban lévő kamatot.

A kapott (járó) kamatokat és kamatjellegű bevételeket az összemérés elvének megfelelően abban az időszakban kell kimutatni, amikor az keletkezett, függetlenül attól, hogy a pénzügyi teljesítés megtörtént-e vagy sem.

A pénzügyi műveletek egyéb bevételei között a következőket kell elszámolni:

- az eladásra vásárolt és a forgóeszközök között kimutatott tulajdoni részesedést jelentő befektetések értékesítésekor az eladási ár és a könyvszerinti érték közötti nyereség jellegű különbözetet,
- a devizás értékpapírhoz, befektetett pénzügyi eszközhöz, követeléshez, kötelezettséghez, kapcsolódó, az üzleti évben pénzügyileg realizált árfolyamnyereségeket,
- deviza- és valutakészletek forintra átváltásával kapcsolatos árfolyamnyereségeket,
- deviza- és valutakészlet devizás értékpapír, befektetett pénzügyi eszköz, követelés, kötelezettség, mérlegfordulónapi értékelésekor összevontan elszámolt árfolyamnyereséget, amelyet bevételek passzív időbeli elhatárolásaként kell elszámolni, a következő üzleti év(ek)-ben keletkező árfolyamvesztés fedezetére,
- vásárolt követelés értékesítésekor az eladási ár és a könyvszerinti érték közötti nyereség jellegű különbözetet,
- határidős ügyletek árfolyamnyereségét,
- a közös tevékenységek, közös üzemeltetés, közös érdekeltség átvett nyereségét, illetve a közös üzemeltetésben résztvevők felé áttérhelt költségeket,
- kerekítési különbözetet.

A gazdasági szervezetek által az osztalékra illetve a részesedésre fizetett előleget a pénzügyi teljesítéskor egyéb rövid lejáratú kötelezettségként kell könyvelni.

Számlaösszefüggések az értékesítés árbevételéhez és a bevételekhez

T311,316	K962	Értékesített immateriális javak, tárgyi eszközök bevétele
T38	K9631 K9632	Biztosító térítése káreseménnyel kapcsolatban
T38	K971 K972	Kamatbevétel könyvelése
T44	K 96	Elévült tartozás leírásának könyvelése

A bizonylati rend

A bizonylati rend célja, hogy rögzítse a szervezetnél a számviteli elszámolásokhoz kapcsolódóan használt bizonylatok rendszerét, továbbá szolgálja a bizonylati elv és bizonylati fegyelem érvényesítésének elősegítését.

Számviteli bizonylatnak kell tekinteni minden olyan okmányt (számlát, számlát helyettesítő okmányt, szerződést, megállapodást, kimutatást, hitelintézeti bizonylatot, bankkivonatot), amelyet a gazdasági esemény számviteli nyilvántartása céljából készítettek, és rendelkezik a szükséges alaki és tartalmi kellékekkel. A számviteli bizonylat fogalmára nincs befolyása annak, hogy azt nyomdai vagy egyéb módon állították-e elő.

A számviteli bizonylat adatainak alakilag és tartalmilag hitelesnek, megbízhatónak és helytállóknak kell lennie. A bizonylat előállításakor a világosság elvét kell követni.

A számviteli bizonylatot a gazdasági esemény megtörténtének, a gazdasági intézkedés megtételének vagy végrehajtásának időpontjában, magyar nyelven kell elkészíteni.

A számviteli bizonylatokon az adatok időtállóságát az őrzési időn belül biztosítani kell.

Minden gazdasági műveletről, eseményről, amely az eszközök, illetve az eszközök forrásainak állományát, vagy összetételét megváltoztatja, bizonylatot kell készíteni.

A számviteli nyilvántartásokba csak szabályszerűen kiállított bizonylat alapján lehet adatokat bejegyezni.

Alaki és tartalmi szempontból szabályszerű az a bizonylat, amelyen hitelt érdemlően rögzítésre került:

- a bizonylat megnevezése és sorszáma, a bizonylatot kiállító gazdálkodó szerv megjelölése, adószáma,
- a gazdasági műveletet elrendelő személy, az utalványozó és a rendelkezés végrehajtását igazoló személy, az ellenőr, a készletmozgások bizonylatain és a pénzkezelési bizonylatokon az átvevő aláírása,
- a bizonylat kiállításának időpontja,
- az elrendelt gazdasági művelet tartalmának leírása vagy megjelölése, a gazdasági művelet okozta változások mennyiségi, minőségi, és értéadatai.

Szabályszerű az a bizonylat, amely az adott gazdasági eseményt a valóságnak megfelelően, hitelesen rögzíti, és hiba esetén azt szabályszerűen javították.

A szervezetnél a számviteli elszámolásokhoz kapcsolódóan az alábbiakban felsorolt bizonylat-féleségek kerülnek alkalmazásra:

Befektetett eszköz az amortizáció nyilvántartásához

- bejövő számla (immateriális javaknál),
- üzembe helyezési okmány,
- selejtezési jegyzőkönyv,
- kárjelentés,
- adásvételi szerződés.

Ezek alapján a számítógép a mozgásokról és az értékcsökkenés elszámolásáról havi feladást készít, amely a számviteli politikában rögzítettek szerint kerül a főkönyvi könyvelésbe.

Bérelszámolás

Bérszámfejtő program által előállított lista alapján készül el a bérfeladás, a járulékokkal együtt. A bérfeladást kézi úton lehet lekönyvelni.

Napi pénztárforgalom

Kézi vagy gépi bevételi és kiadási pénztárbizonylatok kerülnek kiállításra, és kézi vagy gépi pénztárjelentés készül (házi pénztáarak).

Banki forgalom

A bank által küldött bankkivonat, valamint terhelési, jóváírási bizonylatok alapján történik a könyvelés, hetente, illetve a forgalom függvényében.

Egyéb bizonylatok

1. *Bejövő-kimenő számlák*: A költség és árbevétel elszámolásának alpbizonylatául szolgálnak.
2. Adótartozások-követelések egymás közötti rendezéséhez a NAV-hoz benyújtott *átvezetési kérelem nyomtatvány* szolgál.